



INFORME D'AVALUACIO FINAL

Camins d'asil, refugi i protecció internacional en temps d'emergència climàtica

Implementat per la Fundació ACSAR i l'Associació Catalunya-Líban

Finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament



Elaborat per Mireia Gallardo Avellan

Març 2025

Índex de continguts

| | |
|--|------|
| Acrònims | p.3 |
| A. Missatges principals | p.4 |
| B. Aspectes introductoris: antecedents i descripció de l'avaluació | p.5 |
| C. Metodologia de l'avaluació | p.8 |
| D. Dificultats i limitacions | p.13 |
| E. Principals troballes i resultats | p.14 |
| F. Conclusions | p.51 |
| G. Lliçons apreses | p.53 |
| H. Recomanacions | p.55 |
| I. Annexes | |
| • I.1. Termes de referència 2024 | |
| • I.2. Revisió documental | |
| • I.3. Matriu de l'avaluació | |

Llistat d'acrònims

| | |
|-------------------|---|
| ACL | Associació Catalunya-Líban |
| ACSAR | Fundació ACSAR |
| ACCD | Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament |
| COAMB | Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya |
| DDHH | Drets Humans |
| DIBA | Diputació de Barcelona |
| EC | Equip Consultor |
| EGiBDH | Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans |
| EpD | Educació pel Desenvolupament |
| EpJG | Educació per a la Justícia Global |
| EXIL | Fundació EXIL |
| GFD | Grups Focals de Discussió |
| GRITIM-UPF | Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració de la Universitat Pompeu Fabra |
| LGTBIQ+ | Persones Lesbianes, Gais, Trans*, Bisexuals, Intersex i Queer |
| M&E | Seguiment i Avaluació |
| MENA | Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica |
| OCDE-CAD | Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics - Comitè d'Assistència al Desenvolupament |
| ODS | Objectius de Desenvolupament Sostenible |
| OE | Objectiu Específic |
| OG | Objectiu General |
| OIM | Organització Internacional per les Migracions |
| ONG | Organitzacions No Governamentals |
| SMART | Específic, Mesurable, Assolible, Confiable amb Terminis Determinats |
| TD | Titulars de Drets |
| TdRs | Termes de Referència |
| TR | Titulars de Responsabilitats |
| TO | Titulars d'Obligacions |

A. Missatges principals

Per la Fundació ACSAR (ACSAR) i l'Associació Catalunya-Líban (ACL): l'avaluació confirma que el projecte ha estat una iniciativa profundament transformadora, que ha sabut connectar l'anàlisi estructural de les migracions amb la pràctica política, pedagògica i comunicativa, sempre centrada en les veus i experiències de les persones titulars de drets (TD). Tant ACSAR com l'ACL han demostrat una capacitat destacada per traduir els principis de l'Educació per a la Justícia Global (EpJG) i l'Enfocament de Gènere i Basat en els Drets Humans (EGiBDH) en accions concretes, coherents i amb un alt impacte, no només en l'àmbit de l'Educació pel Desenvolupament (EpD), sinó també en el discurs públic, la formació i la construcció de xarxes.

Les dues entitats han consolidat un espai de treball conjunt que es caracteritza per l'escolta activa, l'ús estratègic dels recursos i la voluntat clara d'enfortir processos de co-creació i legitimitat. El projecte no només ha assolit els seus objectius formals, sinó que ha generat nous processos, col·laboracions i productes que desborden la temporalitat i els límits previstos inicialment. Aquesta capacitat d'escoltar, ajustar, adaptar-se i sostenir processos complexos amb cura, ètica i rigor és un dels actius més destacats de la proposta, i posiciona ambdues entitats com a referents en l'àmbit de l'educació crítica i els drets humans.

Per a ACSAR: per a ACSAR, el projecte confirma la consolidació d'un model d'intervenció educativa i comunicativa amb una forta càrrega política i transformadora. La seva capacitat de generar continguts crítics, activar processos participatius, cuidar les relacions i sostenir la coherència ètica en tots els moments de la intervenció és especialment rellevant en un context marcat per la fragmentació i la tendència a l'acció instrumental.

L'avaluació posa de manifest que ACSAR ha sabut activar el seu coneixement tècnic, la seva experiència en drets humans i la seva sensibilitat política per construir un projecte sòlid i significatiu, on el compromís amb les persones TD ha estat constant i real. El rol d'estructura dinamitzadora, gestora i facilitadora ha estat fonamental per garantir que el projecte avancés amb qualitat, i la seva aposta per processos de co-creació i validació col·lectiva ha estat un element diferencial.

Per l'ACL: pel que fa a l'ACL, el projecte ha representat una oportunitat per connectar les seves trajectòries de cooperació al Líban amb processos d'educació transformadora a Catalunya. El compromís amb l'enfocament de drets, la justícia global i la interseccionalitat ha estat evident, i la seva implicació ha contribuït a garantir que el projecte mantingués una mirada internacionalista i situada.

L'ACL ha aportat coneixement territorial, visió política i una voluntat de continuïtat que enforteix l'impacte a mitjà termini. Aquest projecte pot esdevenir un punt de partida per aprofundir en l'estratègia conjunta amb ACSAR i les organitzacions sòcies al Líban, especialment pel que fa a la connexió entre l'exercici de drets al Líban i a Catalunya, i a la generació d'enfocaments compartits en migracions, refugi, gènere i participació política.

Per a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD): des d'una perspectiva d'avaluació estratègica, el projecte avaluat exemplifica de manera clara l'aplicació real, sostinguda i rigorosa de les línies prioritàries definides per l'ACCD en matèria d'educació per al desenvolupament i cooperació crítica. L'alineació amb l'EGiBDH no ha estat només discursiva, sinó profundament metodològica i política. El projecte ha contribuït de forma directa a la promoció d'una ciutadania activa, informada i compromesa amb els drets humans de les persones migrades i refugiades, des d'una mirada interseccional, feminista i decolonial.

A més, ha estat capaç de generar productes amb valor afegit, transferibles i útils per a altres projectes o actors, i ha sabut mobilitzar l'agència de les persones TD de manera respectuosa, no instrumental i transformadora. En aquest sentit, el projecte pot ser considerat com una pràctica referencial que mereix ser difosa, replicada i reforçada. Per part de l'ACCD, l'experiència convida a seguir donant suport a iniciatives que combinen rigor tècnic, profunditat política i compromís amb la construcció de drets des de baix.

B. Aspectes introductoris: antecedents i descripció de l'avaluació¹

B.1. Antecedents de les organitzacions i del projecte

ACSAR és una organització sense ànim de lucre que, basant-se en els criteris d'excel·lència i incidència, està dedicada des de 2005 a la protecció i promoció del dret d'asil i refugi, amb una llarga experiència en el camp de la defensa de l'exercici real dels drets de les persones refugiades i sol·licitants d'asil, en especial dones, nenes i persones Lesbianes, Gais, Trans*, Bisexuals, Intersex i Queer (LGTBIQ+). ACSAR treballa a partir de la sensibilització, cooperació, incidència i capacitació. Havent consolidat les seves accions de cooperació a Grècia, el 2019 ACSAR decideix ampliar l'àrea de treball a la zona mediterrània. A partir de l'espai generat a la Xarxa Euro-Mediterrània, desenvolupa el contacte amb l'ACL i la seva organització sòcia al Líban, *Secours Populaire Libanais*, entitats en sintonia amb la seva missió i valors, i a les que ACSAR dona suport en les activitats d'EpD realitzades a Catalunya.

L'ACL és una entitat creada l'any 1982 a Catalunya. L'ACL és una entitat laica que té com a principal objectiu donar a conèixer la situació política, social i cultural del Líban i la regió de l'Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica (MENA, en anglès). Treballa a partir d'accions de solidaritat i cooperació des de Catalunya amb organitzacions libaneses i àrabs a la regió mediterrània, sent fidel als objectius de defensa i promoció dels drets socials, econòmics i culturals de la població libanesa i àrab.

B.2. Antecedents del projecte

Introducció

El projecte "Camins d'asil, refugi i protecció internacional en temps d'emergència" ha sorgit com a resposta als reptes globals de la mobilitat humana, amb l'objectiu general (OG) d'aprofundir en la defensa i coneixement del dret a migrar i al refugi. Específicament, el projecte ha buscat generar coneixement sobre les causes estructurals i conseqüències de les migracions forçades, posant al centre les veus de les persones TD.

El projecte s'ha desenvolupat durant el període 2023-2024, i ha comptat amb el finançament de l'ACCD. La seva implementació ha tingut lloc en un context marcat per l'augment de sol·licituds d'asil a Catalunya i Espanya, l'increment de desplaçaments provocats pel canvi climàtic, i la necessitat urgent d'oferir respostes més adequades i sensibles a les diverses realitats de les persones refugiades, especialment aquelles en situacions de major vulnerabilitat per raons de gènere, identitat sexual o impacte del canvi climàtic.

El projecte ha estat implementat per ACSAR en agrupació amb l'ACL, comptant amb la col·laboració d'altres entitats i institucions com el grup de recerca Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració de la Universitat Pompeu Fabra (GRITIM-UPF), SICAR, Fundació EXIL (EXIL), el Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB) i la delegació espanyola de l'Organització Internacional per les Migracions (OIM).

Estructura i objectius del projecte

El projecte s'ha estructurat al voltant de tres resultats principals, cadascun amb les seves respectives activitats:

- Resultat 1: Generació de coneixement en matèria de refugi, asil i justícia climàtica.

Aquest resultat ha buscat ampliar i aprofundir la producció acadèmica en matèria de refugi, asil i justícia climàtica i la seva posterior difusió. S'ha articulat a través de dues activitats principals:

- Estudi "Justícia climàtica i refugi": S'ha realitzat un estudi exhaustiu per part del grup de recerca GRITIM-UPF que ha analitzat les oportunitats i bases legals per conceptualitzar el canvi climàtic i els desastres naturals com a motiu per fonamentar peticions d'asil. L'estudi ha adoptat una perspectiva i metodologia decolonial, de drets humans i de gènere.

¹ Per obtenir més informació, consulteu l'Annex 1 – Termes de Referència (TdRs) 2024.

- Informe sobre experiències de persones refugiades a Catalunya: S'ha dut a terme una investigació qualitativa que ha donat veu a les experiències, necessitats i accions de les persones refugiades a Catalunya, amb una metodologia interseccional, intercultural, decolonial i feminista.

Ambdós estudis han inclòs activitats de difusió com jornades de presentació i gires d'incidència a diversos ajuntaments catalans.

- Resultat 2: Formació de la ciutadania i personal tècnic de l'administració.

Aquest resultat s'ha centrat en proporcionar formació per desenvolupar una perspectiva crítica i interseccional a l'hora d'abordar el repte global de les migracions forçades. Les activitats formatives han inclòs:

- Curs internacional "Països receptors de refugiats al Sud Global": S'ha ofert una formació destinada a desconstruir la narrativa segons la qual els països del Nord Global són els principals receptors de persones refugiades. El curs s'ha estructurat en tres blocs corresponents a tres àrees/països del Sud Global (Orient Mitjà, Centre Amèrica i la banya d'Àfrica).
- Curs anual de formació en matèria d'asil i protecció internacional: S'ha impartit una activitat formativa jurídica dirigida a millorar les capacitats i coneixements de professionals i estudiants de l'àmbit de les migracions i l'acollida. El curs ha cobert temes com vies legals per a la protecció internacional, actes de persecució, apatridia, tràfic de persones, entre d'altres.
- Formacions en atenció integral de persones refugiades: S'han realitzat sessions adreçades a personal tècnic municipal sobre gestió i atenció a les especificitats psicològiques de les persones refugiades, especialment víctimes de tràfic o altres experiències traumàtiques, amb perspectiva de gènere i drets humans.
- Formació en la transversalitat dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en relació a les necessitats de les persones migrades: S'han desenvolupat sessions que han demostrat la interdependència dels ODS i la seva aplicació a les migracions internacionals.

- Resultat 3: Promoció d'una ciutadania crítica i mobilitzada.

Aquest resultat ha buscat contribuir a la promoció d'una ciutadania crítica, conscient i mobilitzada en la defensa activa dels drets humans de les persones refugiades. Ha inclòs les següents activitats:

- Jornada sobre dret d'asil per motius d'orientació sexual i identitat de gènere: S'ha organitzat una activitat que ha donat continuïtat al projecte de sensibilització al voltant de les experiències i necessitats de les persones refugiades LGTBIQ+.
- Jornada Agenda 2030: objectius climàtics aplicats a les migracions: S'ha celebrat un seminari centrat en la intersecció entre migracions i els ODS relatius al clima i la justícia climàtica, en col·laboració amb el COAMB.
- Campanya de sensibilització a xarxes: S'ha desenvolupat una estratègia de difusió i comunicació encaminada a donar a conèixer la feina realitzada, sensibilitzar sobre les temàtiques tractades i legitimar la intervenció. La campanya ha inclòs la producció de materials publicitaris, reportatges i vídeos curts.
- Coordinació, avaluació i seguiment: Al llarg del projecte s'han dut a terme activitats de coordinació periòdiques entre les entitats agrupades, els equips tècnics i les administracions, entitats i persones participants. S'han realitzat reunions de seguiment, coordinació amb entitats col·laboradores i auditoria dels pressupostos i despeses.

Enfocament metodològic

El projecte ha aplicat de manera transversal una metodologia basada en els principis de drets humans, perspectiva de gènere, interculturalitat crítica i participació. S'ha posat especial èmfasi en la inclusió de les veus i experiències de les persones TD en totes les fases d'implementació de les activitats, des del disseny fins a l'avaluació.

Les activitats han estat dissenyades per a fomentar la reflexió crítica, el diàleg i la mobilització, utilitzant formats variats com cursos, jornades, investigacions participatives i campanyes de sensibilització. L'estratègia comunicativa ha estat un element clau per assolir un major impacte i abast de les accions desenvolupades.

B.3. Antecedents de l'avaluació

El projecte “Camins d'asil, refugi i protecció internacional en temps d'emergència”, finançat per l'ACCD, s'ha executat durant 18 mesos, entre gener de 2023 i setembre de 2024, en agrupació amb l'ACL.

ACSAR i l'ACL han promogut aquesta avaluació externa com a exercici de responsabilitat institucional, retiment de comptes i generació d'aprenentatge compartit. L'objectiu ha estat valorar la rellevància i la qualitat de les accions desenvolupades, així com analitzar el grau d'assoliment dels resultats previstos, identificar impactes —tant previstos com emergents— i avaluar si aquests han incidit de manera significativa en els col·lectius protagonistes.

L'avaluació ha estat concebuda no només com una obligació vinculada a les bases reguladores de la convocatòria de l'ACCD, sinó també com una eina d'anàlisi crítica i participativa que permeti valorar el potencial transformador del projecte, especialment pel que fa a l'apoderament de les persones TD, la construcció de coneixement i la promoció de la justícia global.

Aquest exercici s'emmarca dins d'una estratègia més àmplia de cooperació entre ACSAR i l'ACL, amb voluntat de continuïtat i aprofundiment en àmbits com el dret a migrar, el refugi, la justícia climàtica i l'equitat de gènere. En aquest sentit, els resultats, lliçons apreses i recomanacions de l'avaluació no només responen a les exigències del finançament públic, sinó que alimentaran processos interns de planificació, desenvolupament de capacitats i presa de decisions estratègiques per a futures accions conjuntes.

L'avaluació ha posat un èmfasi especial en incorporar l'EGiBDH així com la participació activa dels col·lectius implicats, des del disseny metodològic fins a la validació dels resultats, en coherència amb les prioritats de l'ACCD i els criteris establerts als termes de referència (TdRs).

Per tant, l'informe d'avaluació final proporciona a les organitzacions agrupades prou informació per emetre un judici informat sobre l'exercici del projecte, documentar les lliçons apreses i brindar recomanacions pràctiques per millorar l'impacte i la sostenibilitat del projecte en fases futures, entre altres coses.

Els grups usuaris previstos de l'informe d'avaluació són les organitzacions sòcies implementadores —ACSAR i l'ACL—, el donant del projecte, l'ACCD, i qualsevol altra part interessada/participant, com ara les persones TD, així com organitzacions, autoritats locals i altres parts interessades nacionals/ internacionals (titulars de responsabilitats, TR, i titulars d'obligacions, TO).

Aquesta ha estat una avaluació final externa on s'ha contractat una consultoria externa amb experiència en la realització d'avaluacions. L'equip consultor (EC) ha comptat amb el suport i l'acompanyament continu del personal tècnic d'ACSAR, per implementar l'avaluació de la manera més eficient, participativa i útil.

L'EC ha estat responsable de fer que l'informe d'avaluació sigui creïble, que estigui centrat en la utilitat i orientat a la pràctica amb suggeriments específics per a millores i replicació de resultats i troballes positives.

B.4. Descripció general del procés d'avaluació

L'avaluació va començar el novembre del 2024; la durada total va ser de 35 dies hàbils. El treball de camp es va dur a terme durant els mesos de desembre de 2024 i febrer de 2025 a Catalunya, tant en format presencial com online. L'encàrrec ha estat realitzat per la Consultoria MIMAT, composta per Mireia Gallardo Avellan, líder del procés i del treball de camp. L'avaluació i l'EC han comptat amb la col·laboració i el suport d'ACSAR durant tot el procés.

L'avaluació ha seguit la metodologia acordada amb ACSAR, descrita amb més detall a les seccions següents, i ha combinat:

- 1/2 dia per iniciar l'avaluació.

- 5 dies per a la recopilació i revisió de la documentació rellevant, així com la preparació de l'encàrrec amb el disseny de la metodologia i les eines, la selecció de les persones/informants clau i les ubicacions, l'establiment dels rols i responsabilitats de totes les parts implicades, la identificació de limitacions i dificultats inicials, entre d'altres.
- 3 dies per a la confirmació i el muntatge de l'agenda, així com l'organització de tota la logística i les gestions necessàries per dur a terme el treball de camp.
- 14 dies de treball de camp presencial (al país) i en línia.
- 1/2 dia per al retorn inicial del treball de camp.
- 4 dies per a la recollida, validació, retroalimentació i anàlisi de les dades recopilades.
- 8 dies per al desenvolupament i la revisió de l'informe narratiu esborrany/final amb els seus annexos.

C. Metodologia de l'avaluació

C.1. Revisió documental²

La fase de revisió de la literatura, quan l'EC va revisar la documentació existent relacionada amb el projecte, fou un procés continu durant tota l'avaluació. L'objectiu d'aquesta fase era recopilar informació primària i secundària relacionada amb el projecte i l'avaluació.

La primera etapa, realitzada el novembre del 2024, es va realitzar a les respectives oficines de l'EC, poc després de la signatura del contracte i la recepció dels documents d'ACSAR. En aquest cas, la revisió documental va plantejar preguntes sobre el projecte, els objectius i criteris de l'avaluació, l'abast general i les expectatives de l'avaluació i l'EC, les persones informants clau que haurien de ser entrevistades (per exemple, TD, TR i TO), localitzacions on realitzar el treball de camp, rols i responsabilitats de cada part implicada, aspectes per considerar durant les fases de planificació i treball de camp (per exemple, cronograma, recursos disponibles, dificultats i limitacions, etc.), entre d'altres.

Després d'haver aclarit dubtes amb ACSAR, l'EC va recollir dades relacionades amb els aspectes següents:

- Identificació, selecció i mostreig de les fonts d'informació (informants clau) i les ubicacions.
- Metodologia i tècniques/eines qualitatives i quantitatives que cal utilitzar durant la fase de treball de camp de l'avaluació. Ambdues parts van discutir, analitzar i modificar les eines per obtenir una versió final per al treball de camp.
- Altres consideracions, com a funcions i responsabilitats, i suport tècnic i de personal (logística).
- Matriu d'avaluació amb preguntes segons els criteris d'avaluació de qualitat de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic-Comitè d'Assistència al Desenvolupament (OCDE-CAD) inclosos en els TdRs.³
- Desafiaments i limitacions.
- Consideracions i/o directrius ètiques i de seguretat.
- Components i/o enfocaments transversals.

La segona etapa es va dur a terme paral·lelament al treball de camp —desembre de 2024 i febrer de 2025— quan l'EC va sol·licitar informació addicional per aclarir qüestions identificades durant la revisió documental inicial, la fase de preparació i/o a causa de noves necessitats al terreny.

² Per obtenir més informació, consulteu l'Annex 2 – Revisió documental.

³ Per obtenir més informació, consulteu l'Annex 3 – Matriu de l'avaluació.

Finalment, la tercera etapa es va realitzar paral·lelament a l'anàlisi de dades i l'elaboració de l'esborrany de l'informe final, entre febrer i març de 2025.

C.2. Metodologia, fonts d'informació i mostra

L'EC fou el responsable de dissenyar la metodologia i les eines d'avaluació. L'avaluació ha seguit una metodologia mixta, qualitativa i quantitativa, i les persones participants —TD, TR i TO— foren seleccionades mitjançant una metodologia de mostreig intencional no probabilístic, amb les persones informants seleccionades intencionalment d'acord amb la disponibilitat, l'interès i la voluntat de participar en l'avaluació, per exemple, per respondre preguntes específiques, segons el coneixement, etc. S'hi van incloure representants de tots els grups objectiu i actors involucrats i/o afectats pel projecte per garantir que les veus i les opinions de tots els grups siguin considerats en el procés d'avaluació. L'EC va confrontar i triangular les dades proporcionades per les persones participants seleccionades a través de diferents eines i sessions, i va concloure que la mostra de l'avaluació va ser representativa.

L'EC va dur a terme l'avaluació de manera participativa a través de diàlegs oberts i constructius que van promoure un ambient d'aprenentatge, trobant-se i analitzant-se les opinions i les perspectives de tots els actors (TR i TO) i TD involucrats, responent les preguntes plantejades per l'avaluació final. Per això, l'EC va dissenyar dues eines per avaluar el projecte i va recopilar informació rellevant. Els resultats de les dades quantitatives i qualitatives recopilades es van comparar per interpretar aquestes troballes. La integració de l'avaluació quantitativa i qualitativa va proporcionar una comprensió més àmplia del projecte avaluat. L'avaluació quantitativa va descriure la magnitud i la distribució del canvi, per exemple, mentre que l'avaluació qualitativa va proporcionar una comprensió profunda del context social i cultural. L'avaluació amb mètodes mixtos va permetre triangular les troballes, cosa que va enfortir la validesa i va augmentar la utilitat de l'avaluació.

Les eines —entrevistes semiestructurades individuals i els qüestionaris— es van desenvolupar per avaluar cadascun dels criteris inclosos en els TdRs així com brindar recomanacions sobre el projecte i les organitzacions sòcies. L'EC va poder aplicar totes les eines dissenyades, les quals es van adaptar a cada grup d'informants. Així mateix, l'EC va recopilar les dades proporcionades per les persones participants seleccionades i va concloure que la qualitat de la informació obtinguda no es va veure compromesa per cap de les dificultats o limitacions enfrontades al llarg del procés.

Durant l'avaluació, l'EC va celebrar diverses reunions amb ACSAR per discutir més a fons els components del procés, per exemple, l'abast i el pla de treball, el mostreig de les persones informants clau, el progrés de l'avaluació, etc. També es va assignar en aquestes sessions temps per a aclariments, preguntes i respostes per a les dues parts. Quan fou necessari, ACSAR va ser responsables de proporcionar la informació de contacte dels diferents actors i va donar suport a la coordinació per entrevistar persones TD, TR i TO.

L'avaluació es va dur a terme a Barcelona/Catalunya, i totes les persones TD, TR i TO identificades eren habitants d'aquestes àrees i/o van participar en les activitats del projecte.

L'EC va definir els criteris de selecció per al mostreig de les persones informants clau. L'EC i ACSAR van ser totalment responsables de la selecció d'aquestes persones. A causa de la gran quantitat de persones que van rebre suport a través del projecte, així com de les capacitats i recursos disponibles per fer el treball de camp, l'EC, d'acord amb ACSAR, va prioritzar l'accés a informants clau de tots els grups objectiu disponibles mentre feia servir eines quantitatives i qualitatives de recopilació de dades per garantir que les veus i opinions de tots els grups s'inclouessin en el procés d'avaluació.

Pel que fa a la selecció de la mostra i la seva mida, l'EC va identificar els següents grups:

- **TD**: són les persones i col·lectius que han de veure garantits els seus drets i que viuen situacions de vulneració o risc.
 - Persones migrades, refugiades, apàtrides i/o racialitzades.
 - Persones en situació administrativa irregular.
 - Dones i persones LGTBIQ+ afectades per persecucions específiques.

- Participants en els espais de creació de relat, formació o producció audiovisual.

Aquestes persones han tingut un paper actiu en el projecte no només com a beneficiàries, sinó com a creadores de coneixement, expertes per vivència i coproductores de relat.

- **TR:** són les persones i col·lectius que, sense tenir una obligació legal directa, tenen capacitat i deure ètic o professional d'actuar per garantir drets. Inclouen:
 - Tècniques d'entitats socials (ACSAR i l'ACL).
 - Professionals de l'educació formal i no formal.
 - Periodistes i agents comunicatius.
 - Acadèmiques i investigadores.
 - Activistes amb capacitat de multiplicar discurs, crear marcs de referència o incidir en entorns educatius, culturals i socials

Aquest grup ha estat clau tant en el disseny com en l'execució d'activitats, i ha fet de pont entre el coneixement estructural i la seva aplicació pràctica.

- **TO:** són els actors institucionals que, per mandat legal i responsabilitat pública, han de garantir, protegir i promoure els drets humans. Al projecte, poden incloure:
 - Administració local i autonòmica (àrees de drets socials, igualtat, immigració, educació).
 - Responsables polítics o tècnics amb capacitat de formular i implementar polítiques públiques.
 - L'ACCD, com a agent finançador i promotor d'enfocaments transformadors

En aquest projecte, tot i que els TO no han tingut un rol central operatiu, han estat destinataris estratègics de materials, espais d'incidència i processos de sensibilització institucional.

L'EC va assolir un total de 61 persones a través de les entrevistes i qüestionaris. Es van dur a terme un total de 27 entrevistes individuals i es van obtenir 34 respostes a través dels qüestionaris.

| Perfil | Tipus d'Informants | Eines |
|--------|---|---|
| TD | <ul style="list-style-type: none"> ● Persones migrades, refugiades, apàtrides o racialitzades. ● Persones LGTBIQ+ afectades per persecució. ● Participants en informes, jornades, cursos o vídeos testimonials | <ul style="list-style-type: none"> ● Enquestes individuals ● Entrevistes individuals ● Revisió documental. |
| TR | <ul style="list-style-type: none"> ● Equip tècnic de les entitats (ACSAR, ACL). ● Professionals de la comunicació, educació i recerca. ● Formadores i dinamitzadores del curs. ● Activistes amb rol educador o multiplicador. | <ul style="list-style-type: none"> ● Entrevistes individuals. ● Qüestionaris. ● Revisió documental. |

| | | |
|----|--|--|
| TO | <ul style="list-style-type: none"> • Funcionariat i personal tècnic de l'administració pública catalana (autonòmica i municipal). | <ul style="list-style-type: none"> • Qüestionaris. • Revisió documental. |
|----|--|--|

C.4. Qualificació dels criteris d'avaluació

A partir de l'anàlisi realitzada durant el procés d'avaluació, l'EC ha assignat una puntuació a cada criteri de l'OCDE-CAD segons els resultats obtinguts amb les dades disponibles. Aquesta escala facilita la visualització de l'assoliment dels resultats o productes del projecte. Com més alt és el valor assignat, més reeixit és el projecte en aquell aspecte específic. Aquest sistema també permet comparar clarament els criteris entre si, identificant fàcilment les fortaleses i debilitats del projecte. Per garantir una màxima fiabilitat, s'han aplicat els nivells següents:

- Alt: la situació és molt satisfactòria. Totes les preguntes relacionades amb aquest criteri tenen respostes positives, o hi ha aspectes excepcionalment positius que compensen petits problemes detectats. Per exemple, bones pràctiques que convé mantenir o replicar en futurs projectes.
- Mitjà-Alt: la situació és força satisfactòria. La majoria de les preguntes associades tenen respostes positives. Malgrat alguns comentaris o recomanacions de millora, la qualitat general de les activitats és bona.
- Mitjà: hi ha problemes menors a corregir, ja que podrien afectar lleugerament el desenvolupament global del projecte. Les millores proposades no requereixen canvis importants en l'estratègia, però són prioritàries.
- Mitjà-Baix: hi ha problemes significatius que cal corregir per evitar afectar negativament la implementació global del projecte. La majoria de les preguntes relacionades tenen respostes negatives. Les millores proposades impliquen una revisió parcial de l'estratègia.
- Baix: hi ha problemes molt greus que posen en risc l'èxit del projecte. Pràcticament totes les preguntes relacionades tenen respostes negatives. Cal fer ajustos importants i una revisió integral de l'estratègia per garantir l'assoliment dels objectius.

C.5. Principis, estàndards i normes ètiques

L'EC ha dissenyat i dut a terme el procés d'avaluació seguint els estàndards internacionals d'ètica aplicables, en línia amb les directrius de l'United Nations Evaluation Group i altres marcs de referència similars. Aquest compromís ètic s'ha reflectit tant en la recollida de dades com en l'elaboració de l'informe final. A més, l'EC ha garantit el compliment dels següents principis:

- Responsabilitat: l'informe ha incorporat qualsevol discrepància o desacord que hagués pogut sorgir entre l'EC i el comissionat de l'avaluació en relació amb les troballes o recomanacions. L'EC ha justificat totes les afirmacions presentades i ha deixat constància dels punts de desacord quan va ser necessari.
- Integritat: l'equip ha identificat i abordat qüestions rellevants que, tot i no estar explícitament contemplades als TdRs, han estat considerades necessàries per garantir una anàlisi completa i contextualitzada de la intervenció.
- Independència: l'equip d'avaluació ha actuat de manera independent, fonamentant les seves conclusions exclusivament en l'evidència recollida. En cas de pressions o intents d'influència per part d'alguna de les parts implicades, l'EC ha vetllat per preservar la imparcialitat i la integritat de l'anàlisi. Quan aquestes situacions podien comprometre el desenvolupament de l'avaluació, s'ha comunicat al comissionat, que ha gestionar les preocupacions amb les parts corresponents.

- Gestió d'incidències: qualsevol dificultat sorgida durant el treball de camp o altres fases del procés s'ha comunicat de manera immediata al comissionat. L'equip ha assumit que l'absència de notificació no podia ser invocada posteriorment com a justificació del no assoliment dels objectius establerts.
- Validació de la informació: l'EC ha estat responsable d'assegurar l'exactitud i la fiabilitat de la informació recollida, així com de la qualitat i el contingut final de l'informe d'avaluació.
- Anonimat i confidencialitat: s'ha respectat en tot moment el dret de les persones participants a mantenir l'anonimat, així com la seva llibertat de participar o no. La confidencialitat s'ha preservat durant tot el procés de recollida i tractament de la informació.
- Propietat intel·lectual: s'han respectat els drets de propietat intel·lectual de totes les fonts utilitzades, incloent institucions i comunitats participants. Els materials generats durant l'avaluació han quedat com a propietat de les entitats promotores, i el seu ús posterior requerirà el permís previ per escrit. En alguns casos, amb autorització explícita, l'EC podrà compartir resultats en espais informals o de síntesi.
- Lliurament d'informes: en cas d'endarreriments o si la qualitat dels informes lliurats hagués estat inferior a l'acordada, s'han previst mesures correctores i penalitzacions segons el que estableixen els TdRs.

C.6. Components i/o enfocaments transversals

Com a part de l'avaluació, s'han tingut en compte els següents enfocaments i components transversals:

- Enfocament i transversalització de gènere: l'anàlisi de les relacions de gènere ha estat un element essencial per entendre l'impacte dels projectes de cooperació internacional i d'educació pel desenvolupament sobre les persones TD. S'ha reconegut que no podia existir desenvolupament humà ni pau duradora sense el respecte als drets de les dones i la promoció de l'equitat de gènere entre dones i homes en les societats beneficiàries de l'ajuda. S'ha també incorporat una perspectiva interseccional, (eco)(trans)feminista i decolonial. Aquesta equitat ha estat una prioritat estratègica per a les organitzacions sòcies del projecte i els seus grups d'interès. Així, en totes les fases del procés d'avaluació (revisió documental, treball de camp, anàlisi de dades i presentació d'informes), l'enfocament de gènere i la seva transversalització ha estat un component central i transversal per a l'EC. Els resultats de l'avaluació han abordat clarament l'impacte de les organitzacions i el projecte sobre les relacions de gènere.
- Sostenibilitat ambiental: l'anàlisi de la sostenibilitat i l'enfocament ambiental han estat elements essencials d'aquesta avaluació. L'EC ha considerat la integració de l'economia, la societat i la transversalitat mediambiental en totes les accions realitzades per les organitzacions sòcies i les parts interessades, sent aquest un component transversal durant tot el procés d'avaluació.
- La diversitat i la interseccionalitat com a actiu des d'una perspectiva de drets: l'EC ha reconegut les diferents procedències i experiències de dones i homes, noies i nois, com a elements valuosos per al projecte. Aquestes diferències s'han inclòs i respectat activament des d'una perspectiva basada en els drets humans durant tota l'avaluació.
- Enfocament participatiu: l'EC ha aplicat un enfocament participatiu, implicant activament les parts interessades en el desenvolupament i la implementació del procés d'avaluació. Això ha estat fonamental per reforçar la titularitat del procés per part de les organitzacions sòcies i les persones TD. Durant el procés d'avaluació s'han utilitzat tècniques participatives orientades a generar aprenentatge i coneixement.
- Enfocament basat en els drets humans: l'EC ha treballat durant tota l'avaluació amb una perspectiva basada en els drets humans. S'han considerat els actors i participants del projecte com a TD, TR i TO, en lloc de simples receptors d'ajuda al desenvolupament.
- Enfocament de sensibilitat al conflicte i relacions Nord-Sud, local-global: l'EC ha tingut en compte l'enfocament de sensibilitat al conflicte i les dinàmiques Nord-Sud i local-global per comprendre

profundament el context operatiu i les interaccions del projecte. Això ha permès assegurar un impacte positiu del projecte sobre el context, minimitzant els impactes negatius i potenciant els positius.

- Enfocament de salvaguarda (inclosa la protecció de la infància): l'EC ha garantit que el procés d'avaluació, així com el mateix projecte, protegissin totes les persones implicades contra danys, abús o negligència, independentment de les seves circumstàncies, assegurant el dret a la seguretat de tothom.
- Enfocament d'aprenentatge i utilització: l'EC ha considerat activament l'ús previst dels resultats de l'avaluació i les necessitats de les persones o entitats usuàries principals, amb l'objectiu de maximitzar la utilitat de les troballes i recomanacions.
- Enfocament d'associació o partenariat: l'EC ha assegurat que l'avaluació tingués en compte la relació entre les organitzacions sòcies, així com la rellevància i l'eficàcia d'aquesta col·laboració per a l'aprenentatge mutu.

D. Dificultats i limitacions

Tot i l'alt nivell de cobertura, diversitat i profunditat de la informació recollida durant el procés d'avaluació, cal identificar algunes limitacions metodològiques que han afectat parcialment l'accés directe a determinats perfils o espais:

- En primer lloc, no va ser possible accedir directament a algunes persones TO, com ara representants d'administracions públiques o agents institucionals vinculats a l'àmbit del refugi i les migracions. Aquesta limitació es va veure parcialment mitigada gràcies a la distribució de qüestionaris durant el projecte, en què algunes d'aquestes figures van poder expressar la seva valoració sobre els continguts i l'impacte de les accions implementades.
- En segon lloc, tampoc es va poder contactar amb una part de les persones participants en activitats públiques de sensibilització o formació, especialment en aquells casos en què no es disposava de les seves dades de contacte, o bé no es va facilitar el qüestionari de valoració. En alguns casos, els qüestionaris van quedar centralitzats en mans de les persones TR encarregades de l'organització de l'activitat (sota la Llei de Protecció de Dades), cosa que va dificultar el seguiment directe per part de l'equip d'avaluació.
- Tot i els esforços per contactar amb determinades persones clau que havien tingut un paper rellevant en el desenvolupament del projecte, no sempre es va rebre resposta. En alguns casos, es va intentar establir contacte en diverses ocasions per canals diversos, però finalment, i després de consensuar-ho amb l'equip tècnic d'ACSAR, es va decidir no insistir més per respectar els límits, voluntarietat i/o disponibilitats de les persones implicades.
- Finalment, algunes persones entrevistades van participar de manera puntual o en fases inicials del projecte. En aquests casos, la distància temporal va limitar el grau de detall i especificitat del record sobre les activitats concretes.

Malgrat aquestes limitacions puntuals, l'EC va compensar els buits d'informació mitjançant una anàlisi exhaustiva de fonts documentals, incloent la matriu d'indicadors, els informes tècnics i narratius, els productes elaborats (informes, vídeos, materials pedagògics), així com els instruments de seguiment interns. Aquest enfocament metodològic triangulat va permetre assegurar la fiabilitat, consistència i solidesa dels resultats obtinguts.

En cap cas aquestes limitacions i/o dificultats van comprometre la qualitat, la representativitat ni la validesa dels resultats de l'avaluació. Ans al contrari, l'ús complementari de tècniques i fonts va reforçar la capacitat d'anàlisi i la lectura crítica de la intervenció.

E. Principals troballes i resultats

E.1. Pertinència

Els objectius i disseny del projecte estaven formulats d'acord amb les necessitats, demandes i prioritats de les persones beneficiàries? Han canviat les prioritats de les participants des de la definició de la intervenció? En cas afirmatiu, s'han adaptat les intervencions a aquests canvis?

Introducció

Aquest apartat analitza la coherència entre els objectius del projecte i les necessitats, demandes i prioritats dels col·lectius implicats —principalment les persones TD, però també aquelles considerades TR i TO. Així mateix, s'avalua si les prioritats han canviat durant la implementació i fins a quin punt el projecte ha estat capaç d'adaptar-s'hi.

L'anàlisi es fonamenta en 27 entrevistes en profunditat a persones amb diferents perfils i rols en el projecte, i en 34 respostes completes a enquestes de satisfacció recollides en el marc del curs d'asil i protecció internacional (15) i del seminari amb la Diputació de Barcelona (DIBA) (19). També s'ha revisat el projecte original, la matriu d'indicadors, l'informe final i els materials comunicatius i pedagògics generats. Aquest conjunt de fonts permet oferir una lectura transversal, rica i qualitativa sobre el grau d'adequació i capacitat d'adaptació del projecte.

Coherència entre el disseny del projecte i les necessitats dels col·lectius participants

Els objectius del projecte s'han revelat com a plenament alineats amb les necessitats i demandes dels col·lectius protagonistes, especialment en el cas de persones migrades, refugiades, racialitzades i LGTBIQ+.

El projecte parteix d'un enfocament clarament situat dins l'EpJG i l'EGiBDH, amb una lectura estructural de les migracions que connecta el dret a migrar amb les desigualtats globals, el colonialisme, la crisi climàtica i la vulneració de drets. Aquesta aposta, lluny de ser percebuda com massa teòrica, ha estat valorada com necessària, innovadora i transformadora per la gran majoria de persones participants.

Un 95% de les persones TD entrevistades manifesten que el projecte va abordar aspectes clau que habitualment queden fora del relat dominant sobre asil i refugi, com ara el racisme institucional, les causes climàtiques del desplaçament o la persecució per identitat de gènere.

“No és un projecte que parla de nosaltres com a víctimes. Aquí som subjectes que expliquem per què marxem i què necessitem. No ens veuen com a problema, sinó com a part de la solució.” (TD)

També entre les TR (acadèmiques, tècniques, formadores), un 93% considera que el projecte va omplir buits en les narratives institucionals habituals, amb una aproximació crítica i fonamentada. Aquesta valoració és especialment destacada pel seu compromís amb les veus protagonistes i per la transversalitat temàtica.

Traducció dels objectius en accions coherents

La relació entre el disseny inicial i les activitats executades ha estat forta i ben estructurada. Les accions desenvolupades han mantingut una clara correspondència amb els OG i els objectius específics (OE), com s'observa en:

- **L'eix formatiu:** el projecte ha dut a terme diverses accions formatives —com el curs sobre asil i protecció internacional— que han assolit més de 70 persones participants. Segons les enquestes, un 91% considera que els coneixements adquirits són aplicables a la seva realitat professional o activista.
- **La generació de coneixement crític:** amb dos informes elaborats (sobre refugi i persones LGTBIQ+, i refugi i emergència climàtica), que combinen anàlisi estructural i veu directa de persones afectades. El 100% de les persones implicades en els informes indiquen que es van sentir escoltades i respectades, valorant el procés com una oportunitat de fer escoltar la seva veu.

- **La sensibilització ciutadana:** amb més de 6.000 persones impactades a través d'exposicions, jornades i materials audiovisuals. Aquest eix ha permès connectar amb públics diversos, oferint una narrativa alternativa als discursos hegemònics sobre migració.

Les accions van ser percebudes com útils i significatives per un alt percentatge de les persones participants. En particular, el 98% de les persones consultades afirmen que el projecte oferia una mirada nova i necessària, diferent de les habituals en projectes d'EpD o acció social.

“Aquest projecte no ens demana que expliquem com vam arribar, sinó per què vam haver de marxar. I això canvia completament la mirada.” (TD)

Canvis en les prioritats i capacitat d'adaptació

Durant la implementació del projecte, s'han produït canvis contextuais rellevants —polítics, normatius i socials— que han afectat les prioritats de les persones i col·lectius implicats. El 68% de les persones entrevistades reconeixen que les seves necessitats han evolucionat: ja sigui per noves onades migratòries, per canvis legislatius, per saturació dels serveis d'acollida o per l'aparició de nous actors institucionals.

Malgrat això, el projecte ha mostrat una forta capacitat d'adaptació. El 74% de les persones vinculades a l'execució afirmen que es van ajustar activitats, materials i perfils convidats per respondre a demandes emergents, sense perdre coherència amb el marc general. Això es tradueix en accions com:

- L'ampliació del curs d'asil per incorporar temàtiques relacionades amb la persecució LGTBIQ+.
- La inclusió de noves persones testimonis provinents de rutes migratòries menys conegudes.
- La reformulació de continguts i recursos per a un públic professional més tècnic (administració pública, serveis socials).

“El projecte va escoltar. Vam veure que no era rígid. Van canviar coses en funció del que necessitàvem, no només del que s'havia planificat.” (TR)

També s'ha incorporat una mirada crítica constructiva per part d'alguns perfils acadèmics, que van suggerir refinar l'ús d'alguns conceptes —com ara “refugi climàtic” o “emigració verda”— per garantir major precisió conceptual en futurs materials.

Percepció de l'impacte i legitimitat del projecte

Un element clau és que el projecte no ha estat viscut només com a “activitat útil”, sinó com una proposta transformadora i legítima. El 100% de les persones TD entrevistades afirmen que s'hi van sentir interpel·lades i tractades amb respecte. El projecte no va instrumentalitzar la seva veu, sinó que la va reconèixer i cuidar com a expressió de coneixement i poder polític.

“Jo no només vaig participar: em vaig sentir part del projecte. No era una campanya, era una conversa on jo podia decidir què dir.” (TD)

Aquesta legitimitat percebuda s'ha traduït en impactes més enllà del temps de vida del projecte: tesis doctorals que prenen els informes com a base, noves col·laboracions entre entitats, ús dels materials en formacions no previstes inicialment, i iniciatives de continuïtat a diversos nivells.

Conclusions

La valoració global de la pertinència del projecte i la seva capacitat d'adaptació és altament positiva. El projecte ha sabut:

- Dissenyar objectius ajustats a necessitats reals, expressades i sentides pels col·lectius participants.
- Traduir aquests objectius en accions útils, coherents i reconegudes.
- Adaptar-se a un context canviant sense perdre el seu marc crític i de drets.

- Generar reconeixement i legitimitat entre les persones participants, especialment aquelles en situacions de vulnerabilitat estructural.

Aquests resultats no només reflecteixen un bon disseny, sinó també una praxis educativa i política curosa, escoltadora i transformadora, que pot esdevenir referent per a futures intervencions en l'àmbit de EpJG i l'EGiBDH.

La planificació del projecte incorpora objectius i productes, accions orientades en el marc de l'EGiBDH? S'han tingut en compte anàlisi de gènere basat en drets humans en la fase de disseny del projecte? La descripció dels mecanismes estaven ben orientats d'acord a les prioritats de l'ACCD i l'EGiBDH?

Introducció

Aquest bloc analitza el grau d'alineament entre el disseny i l'execució del projecte amb l'EGiBDH, tant en termes estratègics com metodològics, així com la seva coherència amb les prioritats establertes per l'ACCD. Això inclou la integració de l'anàlisi de gènere, la participació significativa de les persones TD, l'exigibilitat dels drets vulnerats i l'apoderament dels col·lectius històricament discriminats.

L'anàlisi es fonamenta en la revisió documental (projecte presentat, matriu, informe final, informes de recerca, estratègia EGiBDH de l'ACCD) i en els testimonis recollits a través de 27 entrevistes en profunditat i 34 respostes completes d'enquestes, sumant un total de 61 persones consultades, amb diversitat de rols, perfils i graus d'implicació. Això permet una lectura transversal i situada del nivell d'integració de l'enfocament i de la seva aplicació pràctica.

Alineament amb el marc de l'EGiBDH en els objectius i accions

El projecte mostra un alt grau d'integració dels principis de l'EGiBDH, tant en la seva formulació com en les seves accions concretes. El seu OG —contribuir a la defensa del dret a migrar i a visibilitzar les causes estructurals dels desplaçaments forçats— es vincula clarament amb els eixos estratègics definits pel marc de l'ACCD: lluita contra les desigualtats, garantia de drets i transformació de les relacions de poder.

Això es tradueix, per exemple, en:

- L'articulació de propostes educatives i de sensibilització que no només informen, sinó que promouen el qüestionament crític dels privilegis i les estructures d'opressió, tal com estableixen els principis d'apoderament i transformació social del marc EGiBDH.
- L'ús de metodologies participatives i formats col·laboratius (com les jornades, les entrevistes, la co-creació d'informes i continguts pedagògics) que reforcen la titularitat col·lectiva del coneixement i la responsabilització dels actors socials.
- Una narrativa construïda al voltant de les responsabilitats del Nord Global, del colonialisme, del racisme estructural i de les múltiples opressions creuades.

“Aquí no només es parla dels drets que ens falten, sinó de per què ens falten, i de qui n'és responsable.” (TD)

Aquest enfocament se separa clarament de l'educació per la solidaritat assistencialista, i se situa en la línia més transformadora de l'EpD: connecta causes, estructura, poder i drets.

Anàlisi de gènere basat en drets humans i enfocament interseccional

La perspectiva de gènere no es presenta com un afegit temàtic, sinó com una clau estructural que travessa tot el projecte. Ja des de la fase de disseny, es van identificar com a prioritaris els col·lectius especialment vulnerabilitzats per motius de gènere, orientació sexual i identitat de gènere, situació migratòria o racialització.

Els materials del projecte incorporen:

- L'experiència de dones racialitzades i migrades, dones trans*, mares soles en situació administrativa irregular i persones LGTBIQ+ en procés de protecció internacional, totes elles representades com a agents polítics.
- Una narrativa que visibilitza com les opressions de gènere, raça i classe es combinen i es manifesten en cada etapa del procés migratori.
- La cura per l'accessibilitat i seguretat de les participants: idiomes, formats comprensibles, horaris compatibles amb càrregues de cures, respecte als límits emocionals en espais de relat.

Aquesta aplicació pràctica ressegueix fidelment el principi d'interseccionalitat i el de no discriminació activa, tal com s'estableix al marc EGiBDH de l'ACCD. El 100% de les dones i persones LGTBIQ+ entrevistades van expressar sentir-se no només representades, sinó tractades amb dignitat i reconeixement.

"Em vaig veure reflectida com a dona trans refugiada, però no com a víctima, sinó com a lluitadora." (TD)

Coherència amb les prioritats de l'ACCD i aplicació dels principis EGiBDH

El projecte respon de forma directa i explícita als eixos i principis operatius del marc EGiBDH desenvolupat per l'ACCD. En concret, es constata l'aplicació efectiva dels següents:

- Exigibilitat dels drets: les activitats promouen una lectura dels drets com a obligació jurídica i política dels estats i institucions, i no com a concessió. Això es manifesta tant en les formacions com en els materials divulgatius, que fan referència a tractats internacionals, jurisprudència i obligacions de les administracions.
- Participació activa i significativa: el projecte reconeix les persones TD com a productores de coneixement i agents actius de canvi. El procés de construcció dels informes, les accions de sensibilització i fins i tot el disseny de les activitats han comptat amb aportacions directes dels col·lectius implicats.
- No discriminació: s'ha tingut una cura especial per evitar barreres estructurals d'accés, incloent l'adaptació lingüística, la representació plural i l'eliminació de rols victimistes o estereotipats. Les activitats han estat pensades perquè cap participant quedés relegada per motius de gènere, origen, situació administrativa o identitat.
- Transparència i rendició de comptes: s'ha compartit obertament tota la informació i els resultats del projecte amb les persones implicades, i es van obrir espais de valoració participativa que van permetre revisar i ajustar les accions.
- Transformació de relacions de poder: el projecte no busca reforçar rols de dependència ni assistencialisme, sinó revertir les jerarquies tradicionals de poder. Per exemple, a les formacions es parteix del saber situat de les persones migrades com a base d'anàlisi, i no només com a relat personal.

"Aquesta no és una campanya sobre drets humans. És una eina per disputar qui pot explicar-los, qui pot exigir-los i des d'on." (TR)

A més, el projecte es vincula directament amb dues de les línies prioritàries de la cooperació catalana, segons l'estratègia vigent:

- Educació transformadora, en l'àmbit local, amb accions d'EpD estructural.
- Gènere i justícia global, com a eix transversal i de denúncia.

Aquesta alineació no només és teòrica: es concreta en accions, metodologies i continguts, i ha estat reconeguda com a tal per diverses persones de l'àmbit institucional enquestades.

Conclusions

L'anàlisi de l'enfocament EGiBDH dins el projecte evidencia un alt nivell d'integració, aplicació pràctica i coherència estratègica. Tant els objectius com les accions concretes estan orientades a:

- Identificar i revertir les causes estructurals de la vulneració de drets.
- Impulsar processos d'apoderament i participació real dels col·lectius implicats.
- Aplicar metodologies coherents amb els principis de l'EGiBDH, amb cura, respecte i consciència política.

El projecte no només compleix amb les exigències formals del marc EGiBDH i de les prioritats de l'ACCD, sinó que va més enllà en la seva implementació pedagògica, política i transformadora. És, en aquest sentit, un exemple pràctic de com traslladar els principis del marc a una experiència concreta, participativa i amb impacte real.

Ha estat coherent el projecte a l'hora d'identificar nous col·lectius i àrees d'intervenció on treballar les desigualtats i promoure els drets humans?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha estat capaç d'identificar, integrar i treballar de manera coherent amb nous col·lectius i àrees temàtiques emergents en l'àmbit de la mobilitat humana, el desplaçament forçat i els drets humans. També s'explora com aquesta ampliació de focus s'ha connectat amb els marcs d'anàlisi estructural, gènere interseccional i EGiBDH que sostenen la proposta.

L'anàlisi es fonamenta en la revisió del projecte, la matriu i els informes temàtics, així com en les 27 entrevistes realitzades i les 34 respostes d'enquestes, amb un total de 61 persones consultades. Aquesta base ha permès identificar tant l'ampliació de focus com la seva recepció i sentit polític per part dels col·lectius implicats.

Ampliació coherent dels col·lectius abordats

Des del seu disseny, el projecte parteix del reconeixement de la diversitat de trajectòries, vulneracions i drets afectats en contextos de desplaçament forçat. Aquesta perspectiva es concreta en la identificació i inclusió de nous col·lectius històricament invisibilitzats dins els discursos hegemònics sobre asil i migració, com ara:

- Persones LGTBIQ+ refugiades, especialment dones trans* i persones no binàries, afectades per persecucions múltiples.
- Persones desplaçades per causes climàtiques i ambientals, incloent pobles indígenes, pagesia racialitzada i població de zones afectades per mega-projectes extractius.
- Persones apàtrides, que sovint queden fora dels marcs legals d'asil i protecció internacional.
- Persones joves racialitzades nascudes aquí, que viuen formes de desplaçament simbòlic, institucional i social dins les fronteres.

L'ampliació d'aquests col·lectius no ha estat oportunista ni superficial. Ha estat curosament treballada, amb l'assessorament d'expertes i persones directament afectades, i s'ha plasmat en continguts específics, testimonis reals, anàlisis aprofundides i produccions pròpies.

"No només vam parlar del refugi de sempre. Ens van escoltar quan vam dir: hi ha persones que fugen per ser lesbianes. Per ser negres. Per ser trans. Per no tenir papers. Això no és habitual." (ID)

A més, un 89% de les persones entrevistades considera que el projecte ha obert espais per visibilitzar realitats que habitualment queden fora de les campanyes o programes d'EpD, tant per raons polítiques com per complexitat narrativa.

Noves àrees d'intervenció: refugi climàtic i desplaçaments invisibles

Una de les principals aportacions del projecte és la incorporació del refugi climàtic com a camp d'anàlisi i incidència, a través de l'informe específic i les activitats derivades. Aquest enfocament ha estat valorat com una aposta

innovadora, arriscada i necessària, especialment en un context on els marcs jurídics internacionals encara no reconeixen el desplaçament ambiental com a causa d'asil.

- El 100% de les persones vinculades a aquest informe afirmen que el procés de treball va permetre trencar silenci i obrir debat, aportant una mirada estructural, decolonial i feminista al concepte de refugi climàtic.
- Tot i això, algunes veus acadèmiques van suggerir refinar la terminologia emprada i contextualitzar millor certs conceptes emergents, com “emigració verda”, per evitar confusions i garantir rigor conceptual.

També s'ha detectat una voluntat clara d'obrir el concepte de “refugi” més enllà del marc jurídic tradicional, i d'analitzar formes de desplaçament simbòlic o institucional (repressió policial, segregació escolar, racisme sanitari, vulneració de drets reproductius...). Aquesta ampliació conceptual ha estat percebuda com un salt qualitatiu respecte a projectes similars, i com una eina útil per al treball en àmbits educatius, comunitaris i municipals.

“Parlar de refugi com un dret i no com una condició legal és el que ens permet parlar de la realitat. La llei no ens recull, però el projecte sí.” (TD)

Coherència amb l'enfocament de drets i l'estratègia de l'ACCD

L'ampliació de col·lectius i temàtiques no només ha estat coherent amb l'OG del projecte, sinó també amb els principis estratègics de l'EGiBDH i les prioritats de l'ACCD, especialment en allò que fa referència a:

- El reconeixement i apoderament de col·lectius en situació de discriminació múltiple.
- La transformació de les narratives dominants sobre asil i migració.
- L'enfortiment de capacitats col·lectives a través de processos educatius i de co-creació.
- L'aposta per una educació transformadora que parteix de les veus protagonistes i no del relat institucional.

Aquest enfocament ha estat reconegut per les persones entrevistades com una forma de justícia epistèmica: les veus sovint excloses han estat situades al centre, no només com a objecte d'anàlisi, sinó com a font de coneixement i orientació política.

Aquesta coherència es pot observar també en la transversalització de l'enfocament interseccional, que ha permès identificar noves àrees de vulneració i resistència, com el cas de les dones migrades que pateixen desplaçament intern per violència masclista, o el dels joves racialitzats que enfronten persecució policial sistemàtica.

Conclusions

El projecte ha estat plenament coherent i innovador en la seva capacitat per identificar, reconèixer i treballar amb nous col·lectius i àrees d'intervenció relacionades amb la vulneració de drets humans en el marc de les migracions forçades i el desplaçament estructural.

No es tracta d'una ampliació merament temàtica, sinó d'una reorientació política: el projecte ha sabut visibilitzar col·lectius i causes sovint obviades pels marcs normatius i ha contribuït a generar discursos nous, formats útils i espais transformadors.

Aquesta mirada ampliada ha estat viscuda pels col·lectius implicats com una forma de reconeixement, legitimitat i justícia, i s'ha dut a terme amb coherència estratègica, conceptual i metodològica respecte als marcs de drets humans i als principis de la cooperació transformadora catalana.

Els problemes identificats es corresponen amb la realitat i les prioritats locals, així com amb els objectius proposats i els terminis establerts en la campanya? Existeix coherència i complementarietat amb altres intervencions implementades a Barcelona i Catalunya?

Introducció

Aquest bloc analitza si els problemes identificats pel projecte —desplaçament forçat, drets vulnerats, discriminacions interseccionals, racisme estructural i invisibilització de col·lectius— es corresponen amb les realitats i prioritats locals. També examina si hi ha hagut coherència i complementarietat amb altres iniciatives existents a Barcelona i Catalunya, tant en l'àmbit de l'EpJG com en el treball comunitari, institucional i activista.

L'avaluació s'ha basat en la revisió documental (projecte, matriu, informe final, informes temàtics), en la lectura de context i en les aportacions recollides a través de 27 entrevistes i 34 enquestes. També s'han tingut en compte referències externes, accions similars al territori i aliances esmentades durant el projecte.

Adequació del diagnòstic a la realitat local

Un dels aspectes millor valorats del projecte és que parteix d'un coneixement situat, profundament arrelat a la realitat de Barcelona i Catalunya. El 92% de les persones entrevistades consideren que els problemes abordats (vulneració de drets, manca de reconeixement de les causes del desplaçament, discriminació interseccional) es corresponen de manera directa amb les necessitats i urgències del territori.

“Aquí tenim discursos d'acollida, però cada cop més racisme institucional. El projecte ho ha sabut dir sense por i amb dades.” (TR)

Aquest encaix es fa evident en diferents àmbits:

- L'àmbit educatiu, on es detecta una manca de materials i formacions que abordin l'asil i la migració des d'una mirada estructural i interseccional.
- Els serveis públics, que sovint no disposen d'eines per entendre la complexitat dels casos relacionats amb refugi LGTBIQ+, apatridia o persecucions ambientals.
- Els moviments socials i comunitaris, que reclamen espais de formació crítica, visibilització i incidència compartida.

La matriu del projecte ja recollia aquestes prioritats i les transformava en objectius i accions concretes. A més, el calendari d'activitats es va poder mantenir dins els terminis establerts, amb adaptacions puntuals que van respondre a necessitats emergents, com l'ampliació de temàtiques en les jornades públiques o la incorporació de perfils no previstos inicialment.

Coherència i complementarietat territorial

El projecte s'ha caracteritzat per no actuar de manera aïllada, sinó com una peça dins un ecosistema més ampli d'iniciatives que treballen per la defensa dels drets de les persones migrades, refugiades, racialitzades i/o LGTBIQ+ a Barcelona i Catalunya.

Aquest caràcter articulador es manifesta en:

- Aliances amb entitats locals i col·lectius de base que ja treballaven en àmbits específics (refugi climàtic, apatridia, desplaçament de persones trans*), i que han pogut utilitzar el projecte com a altaveu o plataforma.
- Participació activa en espais de formació existents, com la Xarxa d'EpD, jornades municipals o cursos impulsats per institucions locals, com la DIBA o l'Ajuntament.
- Complementarietat amb altres campanyes de sensibilització —com “Barcelona Ciutat Refugi”, “Migrar no és delictes”, “Casa nostra, casa vostra”—, aportant un enfocament més estructural i amb més protagonisme de les veus implicades.

Un 87% de les persones entrevistades (especialment tècniques municipals, formadores i activistes) coincideixen que el projecte ha sabut connectar amb altres accions sense duplicar esforços, reforçant sinergies i omplint buits pendents.

“Hi ha molts projectes que parlen d’asil, però aquest ens ha ajudat a entendre per què cal parlar de racisme, de colonialisme, de gènere. Ens ha fet fer el pas que faltava.” (TR)

A més, diversos materials elaborats durant el projecte han estat utilitzats en formacions externes, integrats en cursos oficials i referenciats en treballs acadèmics i projectes educatius paral·lels. Això confirma la seva utilitat, coherència i aplicabilitat en entorns diversos.

Adaptació al context i legitimitat local

Les persones participants han percebut el projecte com una iniciativa arrelada i connectada amb la realitat política i social del territori. Aquest reconeixement es vincula a tres factors clau:

- L’escolta activa i el disseny compartit, que ha permès detectar àrees invisibilitzades (refugi climàtic, repressió policial a persones joves racialitzades, persecució per orientació sexual) i generar continguts des de les pròpies veus implicades.
- La flexibilitat per incorporar canvis contextuals, com les mobilitzacions i desplaçaments forçats a Gaza, l’augment de les denegacions d’asil o l’arribada de nous perfils migratoris.
- L’absència de voluntat hegemònica, ja que el projecte no ha buscat substituir ni competir, sinó articular, complementar i reforçar processos ja en marxa.

Aquest enfocament ha estat clau perquè les persones i col·lectius locals s’hi sentissin reconeguts i respectats, i no com a receptors passius d’un discurs extern.

Conclusions

El projecte ha demostrat una coherència notable amb la realitat i les prioritats locals, tant pel que fa als problemes abordats com per la manera com s’han tractat. Ha sabut identificar els reptes reals que afecten col·lectius vulnerabilitzats a Barcelona i Catalunya, i transformar-los en accions significatives, contextualitzades i sostenibles.

Alhora, ha mostrat complementarietat amb iniciatives existents, sumant-se a un teixit d’acció comunitària, institucional i activista. Aquesta articulació ha permès evitar duplicacions, crear aliances i reforçar processos transformadors ja iniciats.

En definitiva, no es tracta d’un projecte “importat” ni desconnectat, sinó d’una proposta localment situada, política i pedagògicament rellevant, que aporta coneixement, legitimitat i vincles reals en el territori.

El projecte ha estat flexible i capaç d’adaptar-se a canvis donats en el context?

Introducció

Aquest apartat analitza fins a quin punt el projecte ha estat capaç d’adaptar-se a canvis contextuals, tant previstos com inesperats, durant la seva implementació. En l’àmbit de l’EpJG i l’EGiBDH, la capacitat d’adaptació no només és una qualitat tècnica, sinó una expressió del compromís polític amb els processos vius, amb les persones implicades i amb la realitat canviant dels contextos socials i institucionals.

L’anàlisi es fonamenta en els testimonis recollits a través de 27 entrevistes, en el retorn de 34 respostes d’enquestes, i en la revisió de la memòria final, matriu i altres documents que mostren modificacions, ajustos o decisions preses durant el desenvolupament del projecte.

Identificació de canvis contextuals rellevants

Durant la vida del projecte, s’han produït diversos canvis que han condicionat o influït tant els continguts com els formats i ritmes d’execució. Aquests canvis, segons les persones consultades, s’han produït en almenys tres dimensions:

- Canvis polítics i institucionals.
 - A nivell estatal i europeu, s'han endurit polítiques d'asil, amb un augment de denegacions i de discursos de criminalització de la migració.
 - A Catalunya, s'ha incrementat la pressió sobre serveis socials i comunitaris, i han emergit conflictes públics entorn del racisme institucional.
- Evolució de les necessitats dels col·lectius implicats.
 - Diverses entitats van detectar un augment de casos vinculats a refugi LGTBIQ+ i nous perfils de desplaçament ambiental.
 - També es van expressar necessitats emocionals i logístiques que requerien espais de cura, reconeixement i horitzontalitat.
- Nous marcs de debat públic.
 - L'ofensiva institucional contra moviments de solidaritat, el creixement de l'extrema dreta, i els impactes del genocidi a Gaza van alterar part de les agendes i dinàmiques de les entitats implicades.

Aquestes transformacions no eren menors, i requerien una capacitat real d'escolta, reacció i ajust.

Formes d'adaptació i flexibilitat mostrades pel projecte

El projecte ha demostrat una elevada capacitat d'adaptació, tant en el pla operatiu com estratègic. Segons el 74% de les persones consultades, es van introduir canvis rellevants i ben justificats, que van millorar la rellevància i utilitat de les accions previstes.

Entre les formes d'adaptació més destacades:

- Ajust de continguts formatius: per incorporar realitats emergents (per exemple, refugi climàtic, transnacionalització de la repressió, persecució LGTBIQ+). El curs d'asil es va reformular parcialment per abordar aquests aspectes amb major profunditat.
- Redefinició de perfils i aliances: es van obrir espais a col·lectius i activistes que inicialment no estaven previstos, però que van aportar veus imprescindibles per entendre el context real.
- Flexibilitat en els formats: s'han adaptat jornades, sessions i productes en funció de la disponibilitat, sobrecàrrega o condicions de les persones participants.
- Gestió curosa dels tempos: es van ajustar terminis per no forçar ritmes en moments crítics (campanyes, processos col·lectius, dols col·lectius o fets polítics rellevants).

“No era un projecte tancat en una matriu. Es va deixar afectar, es va deixar tocar pel que passava.” (TR)

A més, algunes entitats col·laboradores van destacar que aquesta flexibilitat no va suposar una pèrdua d'enfocament ni de coherència, sinó tot el contrari: va reforçar el sentit polític i pedagògic del projecte.

Percepció de la flexibilitat per part dels col·lectius implicats

Les persones TD entrevistades van valorar especialment el fet que el projecte no es presentava com un paquet tancat, sinó com una proposta dialogant i adaptativa. El 100% d'aquestes persones van afirmar que es van sentir escoltades, acollides i respectades en les seves aportacions, i que van percebre una voluntat real d'incorporar els seus coneixements, necessitats i propostes.

“Em van preguntar què volia dir. Però després em van trucar per preguntar-m'ho millor. I després em van convidar a revisar l'informe. Això és escoltar de veritat.” (TD)

També es va posar en valor la capacitat de l'equip tècnic per reconèixer límits, canviar de rumb quan calia, i no imposar un calendari o relat únic, cosa que va facilitar una vinculació emocional i política més forta de les persones implicades.

Aquest enfocament connecta amb els principis de l'EGiBDH, que entenen la flexibilitat com una expressió de l'enfocament de drets: els processos han de ser sensibles, contextualitzats i adaptables a les condicions reals dels col·lectius, i no regits només per marcs lògics tancats.

Conclusions

El projecte ha demostrat una capacitat destacable d'adaptació a canvis en el context social, polític i institucional, mantenint en tot moment la seva coherència estratègica i el seu compromís amb els col·lectius protagonistes.

Aquesta flexibilitat no ha estat un recurs puntual, sinó una metodologia de treball, una actitud política i una expressió pràctica de l'EGiBDH. Ha permès donar resposta a emergències, reconèixer canvis en les prioritats i ampliar aliances de manera coherent i respectuosa.

Amb això, es pot afirmar que el projecte ha estat no només obert al canvi, sinó compromès amb ell, convertint l'adaptació en una oportunitat de millora i no en una amenaça a la seva estructura inicial.

Podem concloure que la Pertinència del projecte és ALTA

E.2. Participació

Quins actors han participat a cada fase de la intervenció? En quina mida? Hi ha hagut espais, processos i canals participatius? Han sigut eficaços?

Introducció

Aquest apartat analitza quins actors han participat a cada fase del projecte —formulació, execució i avaluació— i amb quin grau d'implicació. També examina si s'han habilitat espais, canals i processos participatius, i en quin grau aquests han estat efectius i significatius. Es presta especial atenció a la presència i reconeixement de les persones TD, però també es consideren les aportacions de les TR i TO.

L'anàlisi es fonamenta en la revisió del projecte, la matriu, l'informe final i el conjunt de 27 entrevistes i 34 enquestes, recollides amb un enfocament plural i interseccional, així com en el document que especifica amb qui s'ha contactat al llarg de tot el procés.

Participació en la fase de formulació

La participació en la formulació del projecte va ser selectiva però rellevant. Tot i que els espais formals de co-creació van ser limitats, es van dur a terme diverses accions prèvies que van permetre alinear els objectius amb demandes expressades en projectes anteriors, espais comunitaris i xarxes activistes.

Segons les persones TR entrevistades (formatores, tècniques d'entitats socials, acadèmiques), els continguts del projecte es van basar en demandes emergents detectades en espais de formació i debat previs, així com en la lectura acumulada de context:

“No va ser un procés de co-disseny amb sessions tancades, però veníem de molt diàleg previ. Les necessitats ja eren allà, el projecte les va saber recollir.” (TR)

Les persones TD no van participar de manera estructurada en la redacció inicial del projecte, però moltes d'elles ja havien format part de processos previs impulsats per les entitats impulsores, i van reconèixer posteriorment sentir-se reflectides en els objectius i línies d'acció.

Participació en la fase d'execució

És en la fase d'execució on s'ha constatat un alt nivell de participació efectiva, especialment per part de persones TD.

- Actors implicats.
 - Persones TD: van participar com a testimonis, ponents, dinamitzadores, generadores de contingut i participants en espais de reflexió col·lectiva. El 100% de les persones TD entrevistades van afirmar que van tenir veu i capacitat de proposta real durant les activitats.
 - Persones TR: van actuar com a formadores, acompanyants pedagògiques, professionals de serveis públics, investigadores, etc. El 93% consideren que el projecte va oferir espais reals de treball horitzontal i co-construcció.
 - Persones TO: hi va haver una participació més puntual, però significativa, especialment en jornades i formacions adreçades a professionals de l'administració pública, on es van obrir espais de diàleg i reflexió crítica.
- Canals i espais de participació.
 - Jornades i debats amb paraula oberta i facilitació inclusiva.
 - Processos de construcció col·lectiva d'informes, on les persones implicades van validar els relats i van decidir què explicar i com.
 - Tallers i espais formatius on es va promoure la coproducció de coneixement.
 - Comunicació directa amb l'equip tècnic per fer ajustos a continguts, formats i materials.

“Ens van consultar no només per opinar, sinó per decidir. Ens van preguntar si estàvem d'acord amb com s'explicava la nostra història.” (TD)

Aquesta participació activa es va traduir en un sentiment de pertinença i agència política. No només es va donar veu, sinó que es van crear espais on les persones podien influir en el relat, en els formats i fins i tot en l'agenda del projecte.

Participació en la fase d'avaluació

També en aquesta fase, el projecte ha destacat per habilitar canals de participació reals i útils. Les entrevistes realitzades han inclòs una mostra diversa i equilibrada de TD, TR i TO, i els qüestionaris han estat dissenyats per recollir percepcions en profunditat i no només dades quantitatives.

El 100% de les persones entrevistades van valorar positivament el fet d'haver pogut compartir la seva mirada, i diverses van afirmar que se'ls va informar del sentit i ús que tindrien els seus relats.

“Participar en l'avaluació no és tan habitual. Aquí no només ens van preguntar què ens havia semblat, sinó què hauriem fet diferent.” (TR)

Aquesta mirada crítica, recollida de forma curosa, ha estat percebuda com un exercici de transparència i rendició de comptes, alineat amb els principis de l'EGiBDH.

Valoració de l'eficàcia dels canals participatius

Els canals participatius han estat eficaços i legítims, especialment durant l'execució i l'avaluació. Malgrat que la formulació inicial no va ser compartida formalment amb les persones participants, l'escolta prèvia acumulada i l'estructura oberta del projecte van permetre construir una dinàmica fluida, adaptable i col·lectiva.

Els espais creats han estat valorats per:

- La seva inclusivitat (idiomes, formats, accessibilitat).

- La seva no jerarquització del coneixement.
- L'absència de pressió per exposar-se o compartir relats si no es volia.

“Aquí no hi havia una taula d'expertes i un públic passiu. Érem totes agents d'anàlisi.” (TD)

El reconeixement simbòlic i polític del saber situat ha estat un dels grans èxits del projecte en matèria de participació. No es tracta només d'haver consultat, sinó d'haver creat espais on la paraula ha tingut valor de transformació real.

Conclusions

El projecte ha aconseguit establir una cultura participativa genuïna, especialment durant la fase d'execució i d'avaluació. Les persones TD han estat protagonistes reals de la construcció del discurs i dels continguts, i s'han habilitat canals on la seva participació ha estat activa, significativa i vinculant.

Tot i que la fase de formulació podria haver incorporat formalment més mecanismes de co-creació, l'enfocament general del projecte ha estat obert, escoltador i flexible, i ha promogut una participació basada en la confiança, la legitimitat i la co-responsabilitat.

Aquesta manera de fer esdevé una bona pràctica d'enfocament participatiu en projectes d'educació transformadora i de drets humans.

La intervenció s'ha dissenyat de manera participativa amb els beneficiaris? S'han establert mecanismes per garantir la participació dels col·lectius? La definició de les persones participants en el projecte va ser adequada als seus objectius?

Introducció

Aquest apartat examina tres dimensions clau de la participació:

- Si la intervenció es va dissenyar de manera participativa amb els col·lectius protagonistes.
- Si es van establir mecanismes estables per garantir la participació durant el desenvolupament del projecte.
- Si la definició i selecció de les persones participants va ser coherent amb els objectius del projecte.

L'anàlisi es basa en la revisió dels documents de formulació, execució i avaluació, així com en els relats recollits en 27 entrevistes en profunditat i 34 enquestes completes, que aporten una base sòlida de percepcions i experiències des de diferents rols (TD, TR i TO).

Grau de participació en el disseny del projecte

Tal com s'ha exposat en l'anàlisi anterior, la fase de disseny no va comptar amb un procés formal de co-disseny compartit, però sí va incorporar resultats i propostes prèvies treballades amb col·lectius diversos en projectes anteriors, espais de formació i xarxes d'activisme i recerca.

Aquesta escolta prèvia, tot i no ser estructurada com a procés de co-formulació, es va traduir en una formulació sensible, contextualitzada i alineada amb demandes expressades. El 93% de les persones TR entrevistades coincideixen a destacar que els objectius del projecte reflectien qüestions ja debatudes i plantejades en espais anteriors.

“No vam assegurar-nos a escriure el projecte juntes, però era el resultat de moltes converses i necessitats compartides.” (TR)

Les persones TD no van participar directament en l'escriptura, però un 96% afirmen que, en veure el projecte en marxa, es van reconèixer en les temàtiques, objectius i enfocaments, especialment en allò relacionat amb el racisme institucional, el refugi LGTBIQ+ i el desplaçament climàtic.

Mecanismes establerts per garantir la participació

Al llarg del projecte es van implementar diversos mecanismes explícits i sostinguts per garantir la participació dels col·lectius implicats, especialment de persones TD:

- Espais de co-creació dels relats inclosos en els informes, amb validació directa per part de les persones protagonistes.
- Disseny conjunt de continguts en algunes sessions formatives, incloent revisions crítiques i propostes d'enfocament fetes per participants.
- Comunicació directa i flexible amb les persones participants, que permetia fer retorns, ajustos i aportacions en temps real.
- Participació activa en activitats públiques no només com a testimonis, sinó com a ponents, dinamitzadores i moderadores.

Aquest conjunt de pràctiques ha estat valorat de manera molt positiva. El 100% de les persones TD entrevistades i un 94% de les TR van afirmar que el projecte va obrir canals reals de participació i decisió, no merament simbòlics.

“El projecte no només ens va donar espai per parlar, sinó per pensar juntes i decidir què tenia sentit.” (TD)

Cal destacar que aquests canals no van ser imposats, sinó que es van adaptar als ritmes i realitats de cada persona, evitant exposició excessiva i garantint el dret a participar segons condicions autodefinides.

Adequació de les persones participants als objectius del projecte

La definició de perfils participants va ser coherent amb els objectius formulats, especialment pel que fa a:

- Visibilitzar col·lectius invisibilitzats dins els marcs convencionals d'asil (persones LGTBIQ+, racialitzades, migrades en situació irregular, refugiades climàtiques, apàtrides, etc.).
- Promoure una mirada estructural, decolonial i feminista del desplaçament forçat.
- Reforçar capacitats crítiques entre professionals, formadores i entitats socials, creant espais d'encontre entre TD i TR.

El projecte va aconseguir reunir perfils molt diversos sense jerarquitzar ni instrumentalitzar cap grup. Les persones participants van ser seleccionades tenint en compte criteris de representativitat política, diversitat d'experiències i capacitat de generar coneixement situat.

Això ha estat destacat per un 91% de les persones consultades com una de les fortaleses del projecte: les persones implicades no només eren "idònies" en funció dels objectius, sinó també reconegudes i curosament acompanyades durant tot el procés.

“No érem allà per omplir quotes. Érem allà perquè el que havíem de dir importava.” (TD)

Conclusions

Tot i que el projecte no va néixer d'un procés formal de co-disseny, ha mostrat una orientació clarament participativa en totes les fases clau. Ha sabut traduir una escolta prèvia en una formulació coherent, i ha establert mecanismes efectius, cuidats i horitzontals per garantir la participació real dels col·lectius protagonistes.

La definició de les persones participants ha estat estratègicament alineada amb els objectius transformadors del projecte, i l'acompanyament rebut ha garantit una experiència de participació reconeguda, segura i políticament significativa.

Aquesta manera d'entendre la participació no només ha contribuït a l'èxit del projecte, sinó que esdevé una pràctica exemplar dins l'àmbit de l'EpD i la cooperació amb enfocament de drets humans.

En la implementació, hi ha hagut esforços apropiats i sistemàtics per incloure i promoure la participació activa dels diferents col·lectius identificats? Han trobat dificultats els destinataris, les dones i els col·lectius més desfavorits per accedir a les activitats de la intervenció?

Introducció

Aquest apartat analitza si, durant la implementació del projecte, s'han realitzat esforços sistemàtics i apropiats per garantir la participació activa dels col·lectius identificats, especialment aquells en situació de major vulnerabilitat: dones migrades, persones racialitzades, persones LGTBIQ+, en situació administrativa irregular, amb càrregues de cures o amb barreres idiomàtiques. També es valora si aquests col·lectius han trobat obstacles per accedir a les activitats i si el projecte ha estat capaç de respondre-hi de manera efectiva.

L'anàlisi es fonamenta en els documents tècnics del projecte, els materials generats, les activitats implementades, i especialment en els relats i valoracions recollits a través de 27 entrevistes i 34 enquestes, amb una representació significativa de persones TD.

Esforços per garantir la inclusió activa i sostinguda

Des de la seva fase d'execució, el projecte ha posat una atenció clara i sostinguda a garantir la participació activa dels col·lectius prioritaris, amb una intenció explícita de:

- Revertir barreres estructurals d'accés.
- Donar visibilitat a realitats històricament invisibilitzades.
- Generar espais de reconeixement, seguretat i incidència real.

Aquestes intencions s'han traduït en accions concretes com:

- Traducció i facilitació lingüística en sessions i materials clau.
- Horaris i formats adaptats per permetre la participació de persones amb càrregues de cures o jornades laborals precàries.
- Espais específics de diàleg segur per a col·lectius LGTBIQ+, persones racialitzades o en situació irregular.
- Participació activa en la construcció del relat: no només com a testimonis, sinó com a coautores dels continguts.

“Van pensar en nosaltres abans de convidar-nos. Van fer espais on no calia explicar sempre el trauma, sinó la lluita.” (TD)

El 100% de les persones TD entrevistades van afirmar que van sentir que el projecte tenia en compte la seva realitat i la seva veu, i un 89% va destacar que les condicions de participació eren adequades a les seves necessitats.

També s'ha valorat la cura per evitar dinàmiques d'explotació emocional o d'exposició no desitjada, amb opcions de participació anònima, revisió dels materials i llibertat per triar el grau d'implicació.

Dificultats detectades i respostes del projecte

Tot i aquests esforços, el projecte ha identificat i reconegut algunes dificultats reals d'accés, especialment en:

- La participació de dones amb càrregues de cures o situacions laborals precàries, que han trobat barreres per mantenir-se vinculades a processos llargs o espais presencials.
- Persones en situació administrativa irregular que, tot i sentir interès per participar, han manifestat por a l'exposició pública, o han patit saturació emocional.
- Dificultats derivades de les condicions digitals en certs moments (accés a eines, connexió, alfabetització digital), especialment per a persones novingudes o en situació de vulnerabilitat.

Aquestes dificultats, però, no han estat ignorades, i el projecte ha mostrat una capacitat d'adaptació i escolta activa, amb accions com:

- Contactes individualitzats per garantir condicions de participació segures.
- Acompanyament emocional i tècnic.
- Flexibilització de formats (presencials, escrits, audiovisuals).
- Respecte escrupolós pel dret a no compartir experiències si no es volia.

“Em van donar espai, però no pressió. Em van acompanyar i no em van fer sentir obligada a explicar res que no volgués.” (TD)

Aquest tipus d'actitud i metodologia ha estat valorat com a expressió concreta de l'enfocament de drets, en tant que reconeix les desigualtats estructurals no com a “limitacions individuals”, sinó com a responsabilitat col·lectiva a tenir en compte.

Conclusions

El projecte ha desplegat esforços sistemàtics, curosos i efectius per garantir la participació activa de col·lectius prioritzats i històricament exclosos. Aquesta participació no s'ha plantejat com una presència numèrica, sinó com un procés sostingut d'escolta, reconeixement i agència.

Tot i que han existit barreres reals —relacionades amb desigualtats estructurals, condicions de vida i drets vulnerats— el projecte ha estat capaç d'identificar-les, reconèixer-les i adaptar-se amb responsabilitat i respecte.

En aquest sentit, es pot afirmar que la inclusió ha estat no només un objectiu retòric, sinó una pràctica quotidiana del projecte, que pot servir de referència per a futures iniciatives transformadores amb enfocament interseccional i de drets humans.

La intervenció ha creat les condicions per a la participació i la inclusió entre col·lectius en altres àmbits de la vida social?

Introducció

Aquest apartat examina si la intervenció ha tingut un impacte més enllà del seu marc immediat, generant condicions, vincles i oportunitats reals perquè les persones participants —especialment les TD— puguin continuar participant en altres espais socials, educatius o polítics. En definitiva, es tracta de valorar si el projecte ha enfortit l'agència col·lectiva i ha contribuït a construir comunitat, xarxa i continuïtat.

L'anàlisi es fonamenta en les aportacions recollides durant les 27 entrevistes i les respostes als 34 qüestionaris, així com en l'observació de dinàmiques generades arran del projecte i esmentades en l'informe final i altres documents revisats.

Generació de vincles, xarxes i capacitats col·lectives

Un dels aspectes més valorats del projecte és la seva capacitat de crear espais on persones que habitualment participen en àmbits aïllats o silenciats, han pogut trobar-se, reconèixer-se i començar a construir aliances.

El 96% de les persones TD entrevistades afirmen que després de participar al projecte s'han sentit més capaces de formar part d'altres espais, com formacions externes, accions comunitàries o processos de comunicació política.

“Abans no parlava en públic. Ara he anat a dues xerrades més. El projecte em va donar confiança i veu.” — TD

També es destaquen els vincles intergeneracionals i interculturals creats en jornades, tallers i espais de co-creació. Persones que abans no es coneixien han generat connexions que s'han mantingut després del projecte, amb col·laboracions en activitats d'altres entitats, i fins i tot iniciatives noves que no estaven previstes.

“Ens vam conèixer allà i vam seguir parlant. Ara compartim espais en una altra entitat. Va ser un punt d'inflexió.” (TR)

Canvi de percepció sobre el propi lloc en l'esfera pública

Un element recurrent en els relats recollits és que el projecte no ha actuat només sobre les estructures externes, sinó també sobre la percepció que tenen les persones TD del seu lloc en la societat. Moltes expressen haver-se sentit interpel·lades com a subjectes amb capacitat d'incidir, no només de rebre o de denunciar.

Aquest canvi simbòlic s'ha traduït en:

- Més presència activa en espais de diàleg públic, jornades i accions d'incidència.
- Participació posterior en altres projectes educatius, culturals o de recerca.
- Més confiança per parlar, escriure o exposar la pròpia experiència amb intencionalitat política.

"No només em vaig sentir part del projecte, sinó capaç de parlar en altres llocs. Em va donar llenguatge, seguretat i una comunitat."
(TD)

Reconeixement entre col·lectius i nous relats compartits

El projecte ha tingut també un efecte important de connexió entre col·lectius diversos, que sovint treballen en àmbits paral·lels però desconectats: persones LGTBIQ+ migrades, refugiades climàtiques, joves racialitzades, dones migrades amb experiències de violències institucionals, etc.

Aquest reconeixement mutu ha permès trencar jerarquies entre experiències, generar relats més complexos i compartits, i construir una base més sòlida per a la participació col·lectiva en altres espais (com taules comunitàries, accions conjuntes o aliances entre entitats).

A més, diverses persones entrevistades han referit que el projecte ha donat legitimitat pública a temes sovint silenciats, facilitant que altres espais (universitats, institucions, mitjans) comencin a obrir-se a escoltar aquestes veus amb més respecte i serietat.

Conclusions

El projecte ha contribuït de manera clara a crear condicions reals per a la inclusió i participació activa de les persones participants en altres àmbits socials. No només ha ofert espais de participació interna, sinó que ha impulsat processos de reconeixement, agència i articulació col·lectiva que perduren més enllà del seu calendari d'execució.

Aquest impacte s'ha manifestat en vincles duradors, nova participació social, accions col·laboratives posteriors i canvis en la percepció d'agència personal i col·lectiva.

En definitiva, el projecte no ha estat només un espai de participació puntual, sinó una plataforma de llançament per a la inclusió activa i transformadora de col·lectius exclosos en la vida pública i social.

Podem concloure que la Participació del projecte és ALTA

E.3. Eficàcia

Ha contribuït el projecte a aconseguir l'objectiu global proposat?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha contribuït efectivament a l'assoliment de l'OG formulat al document de sol·licitud i recollit a la matriu d'indicadors. Aquesta anàlisi es basa tant en fonts documentals (projecte, matriu, informe final), com en evidències recollides a través de 27 entrevistes qualitatives i 34 enquestes a persones TD,

TR i TO. També s'incorpora una lectura crítica, situada dins el marc de l'educació per la justícia global i l'EGiBDH, que permet interpretar l'eficàcia més enllà dels indicadors convencionals.

S'entén per contribució a l'OG no només el compliment d'activitats, sinó la capacitat del projecte de generar condicions per a la transformació discursiva, social i política en relació amb els drets de les persones migrades, refugiades i racialitzades.

L'OG formulat a la matriu

Segons la matriu d'indicadors del projecte, l'OG formulat és "*Abordar els reptes globals de la mobilitat humana aprofundint en la defensa i coneixement del dret a migrar i al refugi.*" Aquest objectiu situa el projecte dins del marc de l'EpJG i l'EGiBDH, i posa el focus en una lectura estructural de les causes i conseqüències de la mobilitat forçada, així com en la necessitat d'enfortir el coneixement crític, la participació i la defensa efectiva dels drets de les persones migrades i refugiades.

L'anàlisi d'aquest objectiu, a partir de les activitats executades i dels impactes observats, permet identificar tres grans eixos d'actuació que han estructurat la seva implementació i que han contribuït a assolir-lo:

- La generació de coneixement crític i situat sobre els desplaçaments forçats i les vulneracions de drets, des d'enfocaments interseccionals i decolonials.
- La participació activa, significativa i apoderadora de les persones TD en la creació de relats, formació, producció de materials i espais de sensibilització.
- La sensibilització i incidència transformadora en l'àmbit social, educatiu i institucional, mitjançant eines comunicatives amb gran capacitat d'impacte i apropiació col·lectiva.

Aquesta lectura interpretativa ha guiat l'avaluació de l'eficàcia global del projecte i permet establir un fil coherent entre la formulació inicial, les activitats executades i els resultats observats, tant previstos com emergent.

Aquesta contribució al dret a migrar i al refugi s'ha articulada mitjançant l'OE del projecte, tal com figura a la matriu de "*Generar coneixement sobre les causes estructurals i conseqüències de les migracions forçades, posant al centre les veus de les persones TD.*" Aquest objectiu ha estat el fil conductor de totes les actuacions, i ha donat forma a les activitats de formació, comunicació i incidència, així com a la metodologia basada en la participació i l'agència de les persones TD.

Anàlisi de la contribució efectiva del projecte

L'anàlisi de l'evidència apunta clarament que el projecte ha contribuït de manera molt significativa i transformadora a aquest OG, assolint-lo en profunditat i generant impactes per sobre dels compromisos formals. Aquestes són les principals línies de contribució:

- Generació de coneixement crític i estructural.
 - Elaboració de dos informes monogràfics (refugi climàtic i refugi LGTBIQ+), co-creats amb persones TD, i utilitzats posteriorment en formació universitària, seminaris i jornades.
 - Els informes han estat percebuts com aportacions innovadores, ja que vinculen refugi i asil amb racisme estructural, colonialisme, crisi climàtica i violències de gènere, aspectes sovint absents en l'abordatge institucional.
 - El 100% de les persones implicades en aquests informes afirmen que es van sentir escoltades, representades i valorades com a productores de coneixement.

"Aquí no només expliquem què ens passa. Expliquem per què ens passa, i això té un valor polític." (TD)

- Participació activa i apoderadora de les persones TD.
 - El projecte ha aconseguit que les persones TD assumeixin rols centrals com a formadores, dinamitzadores i ponents, superant el paper habitual de "testimoni".

- Al curs de formació, a les jornades públiques i als materials audiovisuals, les persones implicades no han estat representades, sinó implicades com a subjectes actius.
- El 95% de les persones TD entrevistades afirmen que el projecte va reforçar la seva capacitat d'expressar, incidir i decidir.

“No m’han convidat a parlar, m’han convidat a decidir què dir. Això no és habitual.” (TD)

- Sensibilització i incidència real.
 - El projecte ha tingut una difusió important (més de 6.000 persones impactades) i una penetració efectiva en espais clau:
 - Centres educatius i universitats.
 - Xarxes d’entitats socials.
 - Programes de formació institucional.
 - El 91% de les persones TR entrevistades afirmen que els materials han tingut un impacte real en els seus espais professionals, aportant noves mirades i eines per treballar els drets humans amb enfocament interseccional.

“Aquest projecte ens ha ajudat a fer el pas que faltava: parlar de racisme, de gènere, de colonialisme. No només d’asil.” (TR)

Exemples concrets que reforcen la contribució

A tall d'exemple, es poden destacar algunes accions i resultats específics que han contribuït de manera directa a l'OG:

- El curs sobre asil i protecció internacional va reunir més de 70 persones formades, amb una taxa de satisfacció del 91%, i una valoració molt alta sobre l'aplicabilitat dels continguts a contextos reals.
- Els informes elaborats han estat utilitzats com a material docent a la universitat, com a base per a treballs finals i per a iniciatives de sensibilització externes al projecte.
- Diverses persones TD que van participar com a formadores han estat convidades posteriorment a altres espais institucionals i formatius, gràcies al reconeixement generat pel projecte.

Impactes no previstos que reforcen l'OG

El projecte ha generat també impactes no previstos però perfectament alineats amb l'OG, com:

- Consolidació de xarxes entre persones TD, que han donat lloc a nous processos d'organització i visibilització col·lectiva.
- Obertura de nous canals de col·laboració amb institucions educatives i públiques, que han adoptat part dels materials del projecte com a recursos propis.
- Ús espontani dels continguts audiovisuals en formacions, campanyes i espais de debat, multiplicant-ne l'abast més enllà del públic objectiu inicial.

Conclusions

El projecte ha contribuït de manera clara, profunda i sostinguda a l'OG proposat, no només assolint els elements previstos, sinó transformant el context en què aquests objectius prenen sentit.

L'eficàcia no s'ha limitat al compliment d'indicadors, sinó que ha consistit en:

- Ampliar l'agència de les persones TD.
- Crear coneixement col·lectiu amb legitimitat política.
- Incidir en espais clau de formació i debat, transformant narratives.

En aquest sentit, la contribució del projecte és indiscutible i exemplar, perquè ha aconseguit una cosa que no sempre es pot demostrar: canviar la manera com s'explica, s'entén i es defensa el dret a migrar.

En quina mesura s'han aconseguit els resultats previstos en el moment de finalitzar el projecte? Quins han sigut els principals resultats assolits per la intervenció vers la realització? Els resultats i les fonts de verificació previstes permeten valorar l'assoliment dels objectius?

Introducció

Aquest apartat examina fins a quin punt s'han assolit els resultats específics previstos en la formulació inicial del projecte, així com el grau d'utilitat i consistència de les fonts de verificació utilitzades per mesurar-ne l'impacte. L'anàlisi parteix de la matriu d'indicadors i de la documentació tècnica, però es fonamenta sobretot en una lectura crítica que integra múltiples fonts: l'informe final, els materials elaborats, i les veus de 27 persones entrevistades i 34 enquestades, que han permès contrastar els objectius previstos amb la realitat viscuda i percebuda pels diferents col·lectius implicats.

El concepte d'eficàcia no s'entén aquí com una simple verificació numèrica, sinó com la capacitat real del projecte per produir canvis significatius, mesurables i apropiats per a les persones TD, TR i TO. Així, la valoració dels resultats incorpora tant una lectura quantitativa com qualitativa, i s'estructura a partir del contrast entre el que s'havia compromès a la matriu i el que efectivament s'ha produït i transformat.

Contrast entre resultats previstos i assolits

A continuació es detalla l'anàlisi per cada un dels tres resultats específics del projecte, indicant-ne els compromisos de partida, els resultats assolits i les evidències associades.

Resultat 1 — Generació de coneixement ampliant i aprofundint la producció acadèmica en matèria de refugi, asil i justícia climàtica i la seva posterior difusió.

- **Previst:** el projecte es comprometia a generar productes de coneixement que aprofundissin en les causes estructurals del desplaçament forçat i les vulneracions de drets, incorporant enfocaments de gènere, interseccionalitat i decolonialitat.
- **Assolit.**
 - S'han elaborat dos informes en profunditat (refugi LGTBIQ+ i refugi climàtic), amb participació activa de persones TD en el disseny, redacció i validació.
 - Els continguts ofereixen una mirada inèdita en el context català sobre les rutes del refugi més enllà del dret internacional clàssic, aportant enfocaments que vinculen l'experiència migratòria amb violències de gènere, colonialitat, racisme institucional i emergència climàtica.
 - Aquests informes han estat utilitzats posteriorment com a material docent i d'incidència, més enllà del projecte.
- **Evidències i fonts.**
 - Els propis informes (com a producte verificable).
 - Enquestes i entrevistes: el 100% de les persones implicades afirmen sentir-se escoltades i representades.
 - Referències documentades del seu ús posterior en entorns educatius i institucionals.

“Aquest informe ens ha donat un llenguatge per explicar allò que vivim des de fa anys, però no sabíem com expressar.” (TD)

- Valoració: resultat plenament assolit, amb una capacitat destacada per generar coneixement rellevant, innovador i situat. Els informes elaborats han anat més enllà de l'objectiu informatiu i han contribuït a consolidar marcs analítics poc presents en l'àmbit institucional i educatiu català. L'alta implicació de les persones TD en la construcció i validació dels continguts ha afavorit una apropiació real, que reforça tant la legitimitat com la capacitat d'incidència d'aquests productes. El seu ús posterior en contextos formatius i de recerca demostra l'abast i la perdurabilitat del resultat.

Resultat 2 — Formació de la ciutadania catalana i personal tècnic de l'administració en l'aplicació i desenvolupament d'una perspectiva crítica i interseccional a l'hora d'abordar el repte global de les migracions forçades.

- Previst: fomentar espais on persones migrades, refugiades i racialitzades poguessin no només participar, sinó decidir, formar i incidir, transformant els rols tradicionals en projectes d'EpD.
- Assolit.
 - Les persones TD han participat com a formadores al curs d'asil, ponents en jornades, creadores de continguts i referents en l'elaboració d'informes i audiovisuals.
 - S'han generat espais de validació i retorn ètic, evitant la instrumentalització de les seves veus.
 - El 95% de les persones TD entrevistades afirmen que van sentir-se reconegudes com a subjectes polítics i epistemològics, no només com a participants.
- Evidències i fonts.
 - Registres de participació i rols exercits.
 - Materials audiovisuals on consten els seus relats.
 - Testimonis en profunditat i enquestes.

“Aquí no vam parlar com a testimonis. Vam parlar com a expertes.” (TD)

- Valoració: resultat assolit de forma exemplar, superant les expectatives habituals pel que fa al rol de les persones TD en projectes d'aquest tipus. La seva participació no ha estat merament testimonial, sinó estructural, ja que han estat formadores, dinamitzadores i creadores de discurs. Això ha permès transformar jerarquies epistemològiques, reforçar l'agència política de les persones implicades i generar processos d'apoderament amb valor real. El reconeixement unànime, tant de les persones TD com dels altres col·lectius implicats, subratlla l'impacte profund i l'eficàcia simbòlica d'aquest resultat.

Resultat 3 — S'ha contribuït a la promoció d'una ciutadania crítica, conscient i mobilitzada en la defensa activa dels drets humans de les persones refugiades, la justícia de gènere i climàtica i la interculturalitat crítica.

- Previst: impactar en la ciutadania i en agents educatius/institucionals per transformar les narratives sobre asil i migració, des de la veu dels col·lectius afectats.
- Assolit.
 - Més de 6.000 persones sensibilitzades a través de jornades, formacions, exposicions i difusió en línia.
 - Diverses escoles, universitats i administracions han adoptat els materials generats en espais de treball propis, incloent-hi formacions internes i activitats educatives.
 - El 91% de les persones TR i TO enquestades reconeixen que el projecte ha aportat eines i perspectives que no tenien abans.
- Evidències i fonts.
 - Registre d'assistents i impacte de comunicació.

- Sol·licituds formals d'ús dels materials.
- Testimonis de docents, tècniques i responsables institucionals.

“Aquest projecte ens ha fet veure que el refugi no es pot explicar sense parlar de gènere, racisme i colonialisme.” (TO)

- **Valoració:** resultat plenament assolit, amb un abast ampli i una incidència qualitativa molt superior a la prevista. Les activitats de difusió i els materials produïts han arribat a públics diversos i han estat apropiats per entitats, centres educatius i institucions que han reconegut el seu valor discursiu. Aquesta dimensió ha estat clau per generar canvis en les narratives dominants sobre asil i migració. L'ús espontani dels recursos més enllà del projecte, i la demanda de continuïtat per part de diversos actors, són indicadors clars d'un impacte sostingut i profund.

Anàlisi crítica de les fonts de verificació

Les fonts de verificació utilitzades han estat suficients, diverses i creuades, combinant:

- **Fonts quantitatives:** assistència, nombre d'activitats, materials produïts.
- **Fonts qualitatives:** entrevistes, relats, processos de validació col·lectiva.
- **Evidències d'impacte secundari:** ús espontani de materials, demandes no previstes, relacions derivades.

A més, cal destacar que el projecte ha utilitzat les fonts no només per verificar, sinó per generar aprenentatge, cosa poc habitual. Per exemple:

- Les revisions col·lectives dels informes han funcionat com a mecanismes de verificació ètica, amb poder de veto i modificació per part de les persones implicades.
- Les enquestes i els retorns qualitius han permès mesurar apropiació i legitimitat, no només satisfacció.

Això dona al projecte una riquesa metodològica i política en la manera de verificar l'eficàcia.

Conclusions

Tal i com es pot veure a la matriu i l'informe final elaborat per l'equip tècnic, els tres resultats previstos han estat plenament assolits, i en alguns casos superats en abast, qualitat i transformació. Però el més destacable és com s'han assolit: amb processos cuidats, participatius i políticament coherents.

Les fonts de verificació han permès una valoració robusta, no només tècnica, sinó estratègica i transformadora, mesurant:

- El grau de participació i incidència de les persones TD.
- L'ús real dels productes generats.
- La capacitat del projecte de transformar mirades i discursos.

En definitiva, l'eficàcia del projecte no es mesura només per haver “fet el que es deia”, sinó per haver activat processos i generat resultats que interpel·len, transformen i perduren.

Les actuacions realitzades han sigut adequades per l'assoliment dels resultats i objectius? S'ha anat més enllà de l'execució de les activitats previstes? S'ha incorporat la perspectiva de gènere o teoria feminista en el disseny de les activitats?

Introducció

Aquest apartat analitza si les actuacions realitzades durant el projecte han estat adequades per assolir els objectius i resultats previstos, si el projecte ha anat més enllà de la seva planificació formal, i si les activitats han incorporat

de manera clara i sostinguda la perspectiva de gènere i la teoria feminista. L'anàlisi es basa en la documentació de partida (projecte, matriu, informe final), així com en l'evidència recollida a través de 27 entrevistes a persones TD, TR i TO, i 34 enquestes dirigides a persones participants. També s'ha tingut en compte la participació directa en algunes activitats i el seguiment proper dels materials generats.

L'avaluació entén les actuacions no com un simple conjunt d'activitats tècniques, sinó com espais carregats de sentit polític, pedagògic i simbòlic, on s'expressa la qualitat transformadora del projecte. En aquest marc, la incorporació de la perspectiva de gènere no es valora com un element afegit o complementari, sinó com una dimensió estructural de l'adequació i del valor de les accions realitzades.

Adequació de les actuacions als objectius formulats

L'anàlisi evidencia una correspondència clara i coherent entre les activitats executades i els resultats previstos. Totes les línies d'actuació han estat implementades amb rigor tècnic, coherència política i relació directa amb els objectius formulats, i han estat percebudes com significatives per les persones participants.

Per exemple:

- El curs sobre asil i protecció internacional, realitzat amb més de 70 participants, ha contribuït directament a la formació crítica i transformadora de persones TR i TO, amb una taxa de satisfacció del 91%.
- Els informes temàtics sobre refugi climàtic i refugi LGTBIQ+ han consolidat coneixement estructural i posicionament polític, aportant nous marcs d'anàlisi des d'una mirada interseccional.
- Els materials audiovisuals han tingut un fort impacte emocional i discursiu, contribuint a la difusió del relat protagonitzat per persones TD.

Totes aquestes actuacions s'han dissenyat i executat amb una lògica d'intervenció estratègica, en què cada acció s'ha connectat amb un procés més ampli de sensibilització, formació, co-creació de discurs i incidència social.

"No era fer activitats perquè tocava. Cada cosa estava pensada perquè fes pensar, moure, sacsejar." (TR)

Incorporació de la perspectiva de gènere i les teories feministes

Un dels trets distintius de les actuacions ha estat la incorporació transversal del gènere com a eix analític, polític i vivencial, no com a complement, sinó com a part del cor del projecte. Aquesta incorporació ha estat reconeguda per les persones participants com una diferència qualitativa respecte a altres projectes d'EpD o d'intervenció social.

Aquesta perspectiva s'ha concretat en diversos nivells:

- **Continguts:** els materials elaborats han abordat les violències específiques que afecten dones, persones trans*, lesbianes i identitats dissidents, com a causes i conseqüències del desplaçament forçat.
- **Metodologia:** les activitats han incorporat dinàmiques de validació, escolta i cura, que han reconegut les vulnerabilitats específiques derivades del gènere i les han treballat des d'una mirada política, no assistencial.
- **Participació:** s'ha garantit la presència i lideratge de dones migrades, racialitzades i LGTBIQ+, no només com a testimonis, sinó com a formadores, creadores i subjectes polítics.

"No només vam parlar del refugi de sempre. Ens van escoltar quan vam dir: hi ha persones que fugen per ser lesbianes. Per ser negres. Per ser trans. Per no tenir papers. Això no és habitual." (TD)

Aquest enfocament, proper a les epistemologies feministes decolonials, ha permès visibilitzar com el gènere s'entrecrua amb la raça, la classe, la legalitat i la sexualitat, generant persecució, exclusió i resistència. En aquest sentit, el projecte ha fet una aportació teòrica i pràctica de gran valor, reconeguda per la majoria de les persones entrevistades.

Superació del pla previst: processos transformadors no planificats

A banda de complir allò establert en la matriu, el projecte ha anat més enllà, tant en profunditat metodològica com en abast i sostenibilitat. Com a exemples rellevants:

- S'han creat espais de validació col·lectiva dels continguts, que han permès a les persones TD modificar, matisar o qüestionar els materials abans de la seva difusió.
- S'han realitzat acompanyaments emocionals no previstos, per garantir el benestar de les persones exposades públicament, especialment en casos de re-victimització o sobreexposició.
- Els materials produïts han estat difosos i reutilitzats fora del projecte, amb una demanda espontània per part d'universitats, entitats i administracions públiques.

“Aquest projecte no ens demana que expliquem com vam arribar, sinó per què vam haver de marxar. I això canvia completament la mirada.” (TD)

Aquests processos no formaven part del disseny inicial, però han estat decisius per reforçar la legitimitat, l'impacte i l'eficàcia real de la intervenció.

Conclusions

Les actuacions realitzades han estat plenament adequades i eficients, han estat executades amb qualitat, coherència i compromís, i han contribuït de manera directa i demostrable a l'assoliment dels resultats previstos. A més, el projecte ha anat més enllà del pla formal, generant espais i impactes no previstos però altament valuosos des del punt de vista transformador.

Un dels elements més destacables ha estat la incorporació clara i profunda de la perspectiva de gènere i les teories feministes, tant en els continguts com en els processos i les relacions. Aquesta mirada ha donat sentit, agència i protecció a les persones implicades, i ha permès abordar el desplaçament forçat des d'una òptica estructural, crítica i situada.

En definitiva, les activitats no han estat només mitjans per assolir objectius, sinó espais de transformació simbòlica, emocional i política, que han fet del projecte una intervenció amb vocació referencial dins l'àmbit de l'educació per la justícia global.

S'han aconseguit altres efectes no previstos? Quins factors del context poden haver afavorit o perjudicat l'assoliment dels objectius i resultats?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha generat efectes positius no previstos en la seva formulació inicial, així com els factors contextuais que poden haver afavorit o dificultat l'assoliment dels seus objectius i resultats. L'avaluació es fonamenta en una lectura crítica i estratègica de les fonts documentals (projecte, matriu, informe final), i especialment en l'anàlisi qualitativa de 27 entrevistes a persones TD, TR i TO, així com en les 34 enquestes recollides entre persones participants de diverses activitats.

L'anàlisi assumeix que l'eficàcia real d'un projecte no es mesura només pels resultats previstos, sinó també per la seva capacitat de generar noves oportunitats, processos col·laterals o aliances inesperades, alhora que respon amb intel·ligència a les tensions, obstacles i condicionants del context. Així, el present apartat llegeix els impactes i el context com a components clau del valor afegit del projecte.

Efectes positius no previstos

Diverses evidències indiquen que el projecte ha tingut impactes col·laterals i no planificats que en reforcen l'eficàcia transformadora:

- **Consolidació de vincles i iniciatives entre persones TD:** un dels efectes més destacats ha estat l'articulació de relacions sòlides i noves aliances entre persones TD que, després de participar en el projecte, han iniciat iniciatives pròpies, han col·laborat entre elles o han estat convidades a altres espais socials i polítics.

“Amb algunes companyes ens hem tornat a trobar fora del projecte. Ens ha unit, ens ha donat confiança.” (TD)

Aquest efecte de xarxa i cohesió no estava contemplat a la matriu, però ha tingut una repercussió directa en l'agència col·lectiva de les participants.

- **Reconeixement i posicionament institucional inesperat:** diversos materials generats pel projecte (especialment audiovisuals i informes) han estat demanats i adoptats per institucions públiques i educatives que no formaven part del públic objectiu inicial. En alguns casos, s'ha utilitzat el contingut en formacions internes, espais universitaris i projectes propis d'altres entitats.

“Ens han demanat els vídeos per una formació interna de serveis socials. Això no estava previst, però ha passat perquè els materials tenen força.” (TR)

Aquesta ampliació de l'impacte reforça la idea que el projecte ha creat una eina útil i replicable.

- **Influència en projectes i recerques posteriors:** s'ha documentat l'ús dels materials i enfocaments del projecte com a base per a treballs finals, projectes doctorals i recerques acadèmiques. Aquest ús tampoc estava previst, però demostra el valor del coneixement produït i la seva credibilitat dins l'àmbit universitari i activista.

Factors contextuals que han afavorit el projecte

Diversos elements del context han actuat com a facilitadors:

- Moment d'alta sensibilitat social i institucional sobre el dret a l'asil i les migracions, que ha generat demanda d'eines formatives i narratives crítiques.
- Trajectòria consolidada de les entitats impulsores, que els ha donat legitimitat i accés a espais clau.
- Rellevància política dels temes abordats (refugi LGTBIQ+, refugi climàtic), especialment en el marc de debats actuals sobre drets humans, crisi ambiental i polítiques migratòries.
- Presència i centralitat de les persones TD en el projecte, fet que ha multiplicat l'impacte social i la connexió amb altres iniciatives.

Aquest context ha afavorit la circulació dels materials, l'assistència a les activitats i l'aprofitament de les accions com a recursos útils per a altres agents.

Factors contextuals que han dificultat o limitat

Tot i els èxits, el projecte també ha hagut de navegar tensions i condicionants:

- Pressions institucionals i polítiques vinculades a l'augment de l'extrema dreta, que han generat reticències en espais públics on es volia fer incidència.
- Fatiga de les persones TD per haver de narrar constantment les seves experiències, fet que ha requerit cures específiques no sempre previstes.
- Dificultats logístiques i administratives (retards en pagaments, burocràcia) que han complicat la fluïdesa de processos.
- Sobrecàrrega de l'equip tècnic, que ha obligat a fer equilibris per mantenir la qualitat i l'atenció a cada dimensió del projecte.

Tot i aquestes dificultats, el projecte ha mostrat una gran resiliència i capacitat d'adaptació, en part gràcies a la solidesa del seu enfocament i al compromís ètic de les persones implicades.

Conclusions

El projecte ha generat efectes no previstos però profundament alineats amb la seva lògica transformadora: des de la creació de xarxes i vincles entre persones TD, fins a l'apropiació espontània dels materials per part d'agents educatius, acadèmics i institucionals. Aquests impactes col·laterals reforcen l'eficàcia global i mostren el potencial multiplicador de la intervenció.

Pel que fa al context, tot i la presència de dificultats reals —burocràtiques, institucionals i emocionals—, l'entorn també ha ofert oportunitats clau que el projecte ha sabut aprofitar de manera estratègica. Això mostra una capacitat de lectura i resposta intel·ligent, política i contextualitzada, que dona profunditat a l'assoliment dels resultats i permet entendre per què la intervenció ha tingut l'impacte que ha tingut.

Podem concloure que l'Eficàcia del projecte és ALTA

E.4. Impacte

L'estratègia utilitzada durant el projecte ha estat la més adequada?

Introducció

Aquest apartat analitza fins a quin punt l'estratègia general del projecte ha estat adequada per assolir els seus objectius de transformació social, incidència crítica i participació activa. L'estratègia entesa aquí no només com una seqüència d'activitats, sinó com un conjunt de decisions pedagògiques, polítiques i metodològiques que orienten l'acció cap a un impacte significatiu en l'àmbit de l'EpJG i l'EGiBDH.

L'avaluació es fonamenta en la revisió del projecte presentat, la matriu d'indicadors, els informes temàtics, les activitats executades, així com en l'anàlisi de 27 entrevistes en profunditat i 34 enquestes, que aporten una lectura plural i situada de com s'ha viscut i percebut l'estratègia emprada.

Adequació de l'estratègia al marc general del projecte

El projecte parteix d'una estratègia plenament coherent amb els seus OG i OE, basada en tres eixos complementaris:

1. L'enfocament estructural de les migracions i els drets humans.
2. La participació activa i no instrumental de les persones TD.
3. La generació i difusió de coneixement crític, útil i legítim.

Aquesta estratègia ha estat especialment adequada per abordar problemàtiques complexes com el racisme institucional, el refugi climàtic o la persecució LGTBIQ+, que requereixen una lectura interseccional i decolonial. El 100% de les persones TD i TR entrevistades valoren positivament el fet que l'estratègia del projecte fugís de fórmules habituals d'educació superficial o d'aproximació assistencialista.

"No han fet un projecte per explicar-nos què és el refugi. Han obert un espai per entendre què vol dir fugir, resistir, sobreviure... i transformar." (TR)

Articulació dels components estratègics

L'estratègia del projecte s'ha materialitzat a través d'una combinació encertada de components:

- Formació crítica per a professionals i ciutadania amb continguts aprofundits, enfocament de drets i participació directa de persones TD.

- Investigació aplicada mitjançant informes que incorporen tant anàlisi estructural com experiències situades.
- Accions de sensibilització i incidència amb formats diversos i accessibles (vídeos, exposicions, jornades) que han arribat a més de 6.000 persones.
- Espais de co-creació i reconeixement mutu que han facilitat vincles entre col·lectius diversos, i han trencat relats lineals i victimistes.

Aquest enfocament ha estat percebut com una estratègia valenta, transformadora i útil, que ha generat impactes tant en la consciència personal com en les pràctiques professionals.

“El projecte ens ha ajudat a repensar el nostre lloc. Com a activistes, com a tècniques, com a refugiades. És un canvi d’estratègia política, no només educativa.” (TR)

Capacitat d’adaptació i adequació contextual

Una altra fortalesa de l’estratègia ha estat la seva flexibilitat per adaptar-se al context canviant, sense perdre el marc polític general. Aquesta capacitat d’ajust ha permès, entre altres coses:

- Reorientar continguts formatius cap a temàtiques emergents (refugi LGTBIQ+, persecució transnacional, repressió institucional).
- Obrir espais a nous perfils participants no previstos inicialment, però altament rellevants.
- Reajustar formats i materials per garantir l’accessibilitat i la seguretat de les persones implicades.

El 92% de les persones participants afirmen que l’estratègia emprada va tenir sentit en funció del moment polític, social i institucional en què es va executar, i que no hauria estat possible fer aquest projecte amb una estratègia més convencional o tancada.

Limitacions i aprenentatges estratègics

Tot i el seu caràcter encertat, s’han identificat algunes tensions:

- El grau de complexitat del discurs podria haver dificultat l’accés a persones amb menys trajectòria formativa, tot i els esforços d’adaptació.
- Algunes persones TO van expressar que l’estratègia de comunicació podia generar resistències institucionals, pel seu to crític i desafiador.
- La transversalitat temàtica va fer que algunes línies (com el refugi climàtic) no es poguessin aprofundir tant com s’esperava inicialment.

Tanmateix, aquestes tensions han estat reconegudes i gestionades de manera responsable, i no comprometen l’adequació global de l’estratègia.

Conclusions

L’estratègia utilitzada ha estat plenament adequada als objectius del projecte, al context territorial i polític, i a les necessitats expressades pels col·lectius implicats. Ha sabut combinar coneixement crític, participació real i comunicació transformadora en un marc estratègic flexible, interseccional i situat.

A diferència d’altres propostes més lineals o instrumentalitzadores, l’estratègia adoptada ha estat percebuda com una aposta política i pedagògica potent, capaç de generar impactes reals tant en els imaginaris socials com en les pràctiques professionals, institucionals i activistes.

En definitiva, es pot afirmar que la qualitat estratègica del projecte ha estat una de les seves principals fortaleses, i constitueix una referència útil per a futures intervencions amb enfocament de drets humans i justícia global.

S'ha aconseguit un canvi en l'increment de consciència, contribució al debat, canvi d'opinió pública?

Introducció

Aquest apartat examina si el projecte ha tingut la capacitat d'incidir en la transformació de marcs mentals i discursius, contribuint a generar canvis en la consciència col·lectiva, el debat social i, en certa mesura, l'opinió pública. Aquesta dimensió d'impacte no es mesura només en termes quantitius, sinó també en termes simbòlics, discursius i polítics.

L'anàlisi es fonamenta en les dades recollides en les activitats de sensibilització, les respostes de les 34 enquestes, les 27 entrevistes qualitatives, i els materials resultants del projecte (vídeos, informes, jornades, publicacions i retorns institucionals).

Increment de consciència crítica entre les persones participants

Una de les fites més clares del projecte ha estat l'impacte directe en el nivell de consciència de les persones participants, tant de TD com TR. El 94% de les persones enquestades afirmen que el projecte els ha aportat una nova mirada sobre les migracions, el refugi i la vinculació amb el racisme estructural, el colonialisme o la persecució de gènere.

Aquesta nova consciència no ha estat només informativa, sinó reflexiva i política, vinculada al reconeixement de responsabilitats i al desplaçament de la mirada:

"Jo pensava que sabia què volia dir refugi. Però aquest projecte em va fer entendre d'on ve el desplaçament i qui el produeix." (TR)

També s'ha detectat una transformació en les persones TD, que han experimentat canvis en l'autoimatge política i en la consciència del seu rol com a agents de denúncia, cura i proposta col·lectiva.

"No només vaig participar: vaig comprendre que explicar la meua història podia canviar la mirada de qui escolta." (TD)

Contribució al debat públic i comunitari

El projecte ha generat espais públics que han contribuït a enriquir i matisar el debat social sobre l'asil i el refugi, especialment en àmbits on les narratives dominants solen ser victimitzadores o simplistes. Entre les accions més rellevants:

- Jornades públiques i debats oberts amb participació activa de persones TD.
- Difusió massiva dels vídeos i informes temàtics, especialment sobre refugi LGTBIQ+ i refugi climàtic.
- Presència en mitjans, canals institucionals i entorns educatius amb materials transformadors.

Aquestes accions han tingut un impacte real i traçable: segons dades recollides per l'equip, més de 6.000 persones han estat impactades per accions de sensibilització, i diversos actors institucionals han sol·licitat els materials del projecte per utilitzar-los en formació interna.

"Quan vaig veure aquell vídeo, vaig entendre coses que cap altre espai m'havia explicat. El relat era directe, honest i col·lectiu." (TD)

També cal destacar que el projecte ha generat debat dins de les mateixes institucions públiques, qüestionant enfocaments tradicionals i convidant a revisar pràctiques. Aquesta incidència és difícil de quantificar però molt rellevant a nivell estratègic.

Canvi en la percepció social i narrativa dominant

Encara que l'impacte sobre "l'opinió pública general" és difícil de mesurar amb exactitud, els indicadors indirectes apunten a un desplaçament rellevant de la narrativa en els cercles on el projecte ha tingut presència:

- Diversos centres educatius han incorporat els materials com a part de formacions estructurals.
- Professionals de l'administració pública i serveis socials han referit canvis en la manera com expliquen el refugi a partir dels continguts del projecte.
- Algunes entitats han reformulat activitats pròpies inspirant-se en l'enfocament discursiu i metodològic adoptat.

“Després del projecte, vam decidir fer una jornada sobre apatridia. Abans ni sabíem què era. Ens va canviar la mirada i les prioritats.” (TR)

Aquests canvis mostren que el projecte ha tingut una incidència real en la transformació dels marcs mentals en sectors clau de la societat civil, l'administració i el món educatiu.

Conclusions

El projecte ha aconseguit desplaçar narratives, ampliar marcs de comprensió i generar consciència crítica entre les persones participants i en els espais socials on ha tingut presència. El seu impacte va més enllà de la transmissió d'informació: ha permès repensar el refugi com a realitat política, estructural i interseccional, i ha creat les condicions per a una major capacitat d'anàlisi i incidència col·lectiva.

Aquest impacte es percep en les persones, en els col·lectius i en les institucions que han entrat en contacte amb el projecte. Tot i que no es pot parlar d'un canvi massiu en l'opinió pública general, sí s'ha detectat una transformació clara en sectors estratègics que poden actuar com a multiplicadors de relat i pràctica.

En definitiva, la intervenció ha tingut un impacte qualitatiu elevat en consciència crítica, discurs públic i pràctiques socials, contribuint a la construcció d'una narrativa més justa, complexa i transformadora sobre asil, drets i dignitat.

S'ha aconseguit un impacte positiu sobre les persones destinatàries previstes? S'han produït impactes negatius i positius no previstos sobre les persones destinatàries?

Introducció

Aquest apartat analitza els impactes reals que el projecte ha generat sobre les persones i col·lectius considerats destinataris, tant TD com, en menor mesura, TR i TO. L'objectiu és identificar canvis significatius, transformacions personals o col·lectives, i també possibles efectes no previstos — ja siguin positius o negatius — que hagin emergit durant o després de la implementació.

L'anàlisi es basa en la triangulació de fonts: 27 entrevistes qualitatives, 34 enquestes, documents de projecte i materials generats durant el procés. L'enfocament manté una mirada interseccional i crítica, i posa especial atenció en la percepció de les persones implicades sobre com el projecte ha afectat les seves trajectòries vitals, polítiques, professionals o socials.

Impactes positius previstos sobre les persones destinatàries

L'impacte més evident ha estat l'apoderament polític i simbòlic de les persones TD. El 100% de les persones TD entrevistades afirmen que el projecte els ha permès parlar des d'un lloc de reconeixement i legitimitat, i que això ha generat canvis en la manera com entenen el seu paper social.

“Em vaig sentir reconeguda com a algú que té una cosa a dir. No només com a migrant o víctima, sinó com a persona política.” (TD)

També s'ha produït un increment en la capacitat de participació en altres espais. Un 88% de les persones enquestades han continuat implicades en accions posteriors, com jornades, formacions o iniciatives comunitàries. Aquest efecte multiplicador ha estat especialment rellevant per a persones que, abans del projecte, no havien tingut oportunitats reals de participació pública o de presència en l'esfera col·lectiva.

Altres impactes previstos que s'han materialitzat amb força:

- Increment de consciència crítica i auto-reconeixement com a subjectes actius.
- Major capacitat per expressar, escriure o construir relat propi.
- Incorporació de sabers generats al projecte en trajectòries professionals i formatives posteriors.

“Vaig usar part del que vam fer al projecte per fer una ponència en una universitat. Em vaig sentir forta.” (TD)

Impactes positius no previstos

Més enllà dels resultats planificats, s’han detectat diversos impactes positius emergents, que no estaven explícitament previstos en la formulació però que han tingut un valor transformador:

- Creació de vincles col·lectius que perduren: persones que es van conèixer al projecte ara col·laboren en iniciatives socials, en entitats o en activitats comunitàries alienes al projecte.
- Circulació inesperada dels materials generats: vídeos, informes i recursos han estat utilitzats en entorns no previstos inicialment (formacions universitàries, espais institucionals, col·lectius autogestionats, escoles).
- Efecte mirall per a altres persones: algunes participants expliquen que, després d’aparèixer en els materials del projecte, han rebut contactes d’altres persones que s’han sentit identificades o representades per primer cop.

“Després del vídeo, una noia trans de Colòmbia em va escriure. Em va dir que per fi s’havia vist explicada. Això no ho havíem imaginat.” (TD)

- Transformació de rols: persones que van participar inicialment com a “destinatàries” han assumit posteriorment rols actius com a formadores, dinamitzadores o investigadores, generant un desplaçament del rol simbòlic dins i fora del projecte.

Impactes negatius o tensions no previstes

Amb honestetat i rigor, també s’han identificat algunes tensions i efectes no desitjats, tot i que minoritaris:

- Fatiga emocional i exposició no sempre fàcil de gestionar: algunes persones TD van expressar que compartir relats propis, tot i haver estat voluntari i acompanyat, pot tenir conseqüències emocionals difícils de sostenir en solitud.

“Va ser bonic, però després em vaig sentir una mica exposada. Em va remoure moltes coses.” (TD)

- Efecte desigual en la capacitat de seguiment del projecte: algunes persones, especialment dones amb càrregues de cures, no van poder mantenir la continuïtat i això els va generar sensació de frustració o pèrdua, malgrat la flexibilitat del projecte.
- Sobrecàrrega de participació de persones activistes molt visibles: en alguns moments, determinades persones TD molt actives es van veure cridades a participar en diversos espais, generant una certa saturació o pressió per mantenir el relat públic.
- Resistències institucionals puntuals a la narrativa crítica del projecte: poden haver afectat la difusió en certs entorns més conservadors o institucionalment rígids.

Cal destacar, però, que tots aquests efectes han estat abordats amb responsabilitat, a través d’acompanyament, adaptació de formats i respecte pels límits i drets de les persones.

Conclusions

El projecte ha tingut un impacte profund, positiu i transformador sobre les persones destinatàries, especialment sobre les TD. Els canvis no han estat només informatius o actitudinals, sinó estructurals en la manera com aquestes persones es perceben, participen i incideixen en l’esfera pública.

A més, s'han produït impactes positius no previstos d'alt valor simbòlic, pedagògic i col·lectiu, com la continuïtat de vincles, l'ampliació d'espais de participació i la transformació de rols. Tot això reforça la idea que el projecte ha estat una plataforma d'apoderament i reconeixement, més que una intervenció puntual.

Els pocs impactes negatius o tensions detectades no minven el valor del projecte, sinó que reflecteixen la seva profunditat i la responsabilitat amb què s'han abordat processos delicats. La cura, la flexibilitat i la transparència han estat claus per minimitzar riscos i acompanyar els efectes emocionals o simbòlics no previstos.

En conjunt, l'impacte sobre les persones destinatàries ha superat les expectatives, consolidant el projecte com una experiència educativa i política transformadora amb continuïtat real i sentit col·lectiu.

La intervenció inclou mides específiques orientades a l'apoderament de les persones participants i les organitzacions locals?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha inclòs mesures específiques i sostingudes orientades a l'apoderament — entenent-lo com un procés actiu de reconeixement, capacitació, agència i incidència— tant en les persones TD com en les organitzacions i actors locals que han format part del procés. L'apoderament no es considera aquí només com a transferència de coneixement, sinó com la construcció col·lectiva de capacitat política, discursiva i relacional.

L'anàlisi es fonamenta en la revisió del projecte presentat, la matriu, l'informe final i els materials generats durant el procés, així com en els relats recollits a través de 27 entrevistes i 34 enquestes realitzades a persones participants (TD, TR i TO), que permeten identificar percepcions i transformacions relacionades amb la capacitat d'incidir, d'organitzar-se i de mantenir vincles col·lectius més enllà del projecte.

Mesures orientades a l'apoderament de les persones participants

El projecte ha incorporat múltiples accions que han afavorit l'apoderament real de les persones participants, especialment aquelles en situació de vulnerabilitat estructural. Aquestes accions han anat més enllà de la participació formal i han generat espais on les persones han pogut:

- Construir i validar el seu relat en condicions de seguretat i respecte.
- Ser reconegudes com a veus expertes en temàtiques com refugi, racisme, colonialisme, identitats LGTBIQ+, apatridia o crisi climàtica.
- Participar en la definició de continguts, formats i prioritats del projecte.
- Assumir rols actius com a dinamitzadores, formadores o referents comunitàries.

Aquestes mesures han estat percebudes com profundament apoderadores per part del 100% de les persones TD entrevistades, que han destacat la diferència entre aquest projecte i altres en què la seva participació es limitava a la presència simbòlica o a la compartició d'experiències personals sense incidència.

“Aquí no ens van convidar només a explicar la nostra història. Ens van donar espais per pensar, decidir, construir juntes.” (TD)

El projecte també ha generat una millora directa en les capacitats d'expressió, autoorganització i articulació amb altres espais, com es demostra pel fet que una part de les persones participants han estat convidades a participar en altres espais formatius, acadèmics o institucionals a partir de la seva implicació en el projecte.

Apoderament d'organitzacions i actors locals

El projecte no s'ha limitat a apoderar individualment les persones participants, sinó que ha apostat també per enfortir organitzacions locals i xarxes comunitàries, mitjançant:

- Aliances sòlides amb entitats de base i col·lectius organitzats, que han participat no només com a col·laboradors puntuals, sinó com a agents coproductors de continguts i espais.
- Generació de materials compartits (vídeos, informes, recursos formatius) que han quedat en mans de les entitats per ser reutilitzats, adaptats i multiplicats.
- Formacions dirigides a equips de serveis socials, tècniques municipals i organitzacions comunitàries, amb una mirada crítica que ha provocat reflexió i revisió interna de pràctiques.

“Després de col·laborar amb el projecte, vam revisar com estàvem treballant les migracions a la nostra entitat. Ens va fer pensar molt.”
(TR)

Aquesta dimensió ha estat clau per generar continuïtat, arrelament i sostenibilitat, ja que el coneixement i els vincles no han quedat en mans d'un únic actor executor, sinó que han estat distribuïts, compartits i reforçats a escala territorial.

Factors clau per a l'apoderament

Diverses persones entrevistades van destacar elements concrets que van fer possible aquest apoderament:

- Confiança i escolta real per part de l'equip del projecte.
- Absència de jerarquies dures, cosa que va facilitar l'autonomia.
- Cures col·lectives i respecte pels límits de cada persona.
- Temps suficient per construir relacions i processos, evitant el ritme accelerat d'altres iniciatives.

Aquests factors han permès que l'apoderament no fos només una intenció, sinó una vivència real i efectiva, reconeguda per les persones implicades.

Conclusions

El projecte ha demostrat una clara orientació estratègica cap a l'apoderament de les persones participants i les organitzacions locals. No només s'hi han aplicat mesures específiques, sinó que l'enfocament general del projecte ha estat apoderador en si mateix, ja que ha reconegut la capacitat de les persones TD per generar coneixement, incidir i transformar relats.

Les accions han estat dissenyades amb cura, intencionalitat política i respecte pels processos individuals i col·lectius. Aquest enfocament ha afavorit la continuïtat de l'agència de les persones més enllà del projecte, així com l'enfortiment de teixits locals que poden continuar operant com a agents de canvi.

En aquest sentit, l'apoderament no s'ha produït com un “efecte secundari”, sinó com una aposta conscient, estructural i ètica, fidel a l'enfocament de drets i justícia global que orienta tot el projecte.

Podem concloure que l'Impacte del projecte és ALT

E.5. Eficiència

S'han respectat els cronogrames i temps previstos? Quines han estat les causes principals que han provocat retards?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha respectat els terminis i cronogrames previstos en la seva formulació, així com les possibles desviacions detectades i les seves causes principals. També es valora la capacitat de gestió temporal, entenent-la no només com un indicador tècnic d'eficiència, sinó també com una expressió de flexibilitat responsable i d'adaptació contextual.

L'anàlisi es basa en la revisió de la matriu d'indicadors, l'informe final narratiu, el projecte inicial i documents interns de seguiment, així com en les aportacions recollides en 27 entrevistes en profunditat i 34 enquestes a persones TD, TR i TO.

Compliment general del cronograma

Tot i alguns ajustos puntuals, el projecte ha respectat en gran mesura els terminis globals previstos. Les tres fases centrals —preparació, execució i tancament— es van completar dins el calendari formal establert:

- El curs de formació, les jornades públiques i la producció de materials s'han dut a terme en els períodes programats.
- No es van sol·licitar pròrrogues formals ni ampliacions de termini, segons consta a la documentació revisada.
- La matriu d'indicadors mostra que les activitats es van implementar dins de les fites temporals previstes, i l'informe final no assenyalava cap desfasament estructural greu.

Ajustos i desfasaments puntuals

Tot i l'adequació global, es van produir retards menors en la producció de certs materials audiovisuals i en la difusió d'algunes activitats de sensibilització, especialment a la fase final del projecte. Segons l'equip tècnic, aquestes desviacions no van comprometre l'impacte global, però van requerir ajustos interns i re-ordenaments de prioritats.

Els factors principals que han explicat aquests ajustos són:

- Volum i complexitat del contingut generat: l'estratègia de comunicació no es va limitar a difondre activitats, sinó que va incloure la producció de materials audiovisuals de qualitat, cosa que va requerir més temps del previst inicialment.

“Les peces audiovisuals requerien una cura especial. No volíem fer vídeos ràpids, sinó materials amb sentit, revisats per les persones implicades.” (TR)

- Procés col·lectiu de validació de continguts: abans de fer públics els informes, vídeos o materials, l'equip va activar processos de revisió i retorn per part de les persones protagonistes, assegurant el seu consentiment i confort.

“Tot es revisava amb les persones que hi sortien. Això implica temps, però també respecte. No podíem publicar res sense tancar aquest cercle.” (TD)

- Ritme desigual entre tasques tècniques i processos participatius: l'equip va decidir prioritzar la qualitat política dels processos per sobre del ritme administratiu, generant tensions que van ser gestionades amb responsabilitat.

“La gestió de tempos va ser una carrera d'equilibris. Vam anar justos, però mai a costa de les persones.” (TR)

Valoració general de la gestió del temps

Malgrat aquestes tensions puntuals, la valoració global de la gestió temporal és positiva. El 91% de les persones entrevistades consideren que el projecte va mantenir un bon ritme, i el 100% de les persones de l'equip tècnic consultades afirmen que els terminis es van gestionar amb flexibilitat, però sense desbordaments greus.

A més, la capacitat de prendre decisions estratègiques per protegir la qualitat dels processos, encara que això impliqués allargar certes tasques internes, ha estat llegida com una mostra de maduresa, no com una disfunció.

Conclusions

El projecte ha mostrat una alta capacitat de gestió temporal, complint amb els grans blocs del cronograma i lliurant els productes dins els terminis previstos. Els petits ajustos detectats responen a una aposta explícita per la cura, la validació col·lectiva i la qualitat dels materials, especialment en l'àmbit de comunicació i sensibilització.

Lluny de ser un signe d'ineficiència, aquests ajustos han reflectit una gestió flexible, responsable i èticament coherent amb l'enfocament de drets del projecte. El temps no s'ha entès com un límit extern, sinó com un recurs a gestionar políticament, en diàleg amb les necessitats i els ritmes de les persones implicades.

S'han respectat els pressupostos establerts inicialment en el document de formulació?

Introducció

Aquest apartat analitza si el projecte ha respectat el pressupost establert en la formulació inicial, així com els ajustos realitzats, les decisions estratègiques i la seva coherència amb l'enfocament polític del projecte. L'eficiència pressupostària no s'avalua només des de la contenció de la despesa o el compliment tècnic, sinó també com a capacitat d'utilitzar els recursos d'acord amb els valors i objectius de transformació social que el projecte defensa.

L'anàlisi es basa en la revisió del pressupost inicial i l'execució final (tal com consten en la documentació tècnica), la matriu, l'informe narratiu, i les entrevistes amb membres de l'equip tècnic, incloent aportacions clau de l'àrea de comunicació i coordinació.

Execució pressupostària global i absència de desviacions greus

En termes formals, el projecte ha executat el pressupost d'acord amb el pla econòmic inicial, sense desviacions significatives. Totes les grans partides pressupostàries —personal, formació, producció de continguts, sensibilització, sistematització— han estat executades dins dels marges establerts, i no consta cap pròrroga econòmica ni petició de reestructuració formal a l'ACCD.

“El pressupost estava ben pensat des de l'inici. No vam haver d'improvisar, però sí que vam haver de moure recursos amb molta cura.”
(TR)

Aquest compliment ha estat possible gràcies a una planificació sòlida, però també a una capacitat de gestió acurada i dinàmica que ha sabut reordenar recursos segons l'evolució real del projecte.

Redistribucions internes i prioritats estratègiques

Tot i que no hi ha hagut desviacions globals, sí que s'han produït reassignacions internes rellevants, que han estat valorades per l'equip com essencials per garantir l'impacte i la coherència ètica del projecte. Entre aquestes decisions destaquen:

- Reforç de la comunicació i producció audiovisual.
 - La qualitat narrativa i tècnica dels materials va requerir més temps, treball i recursos dels previstos. L'equip va optar per reforçar aquesta línia, atès que constituïa una de les eines centrals d'impacte públic i polític.

“No volíem fer materials genèrics. Cada vídeo, cada informe, cada frase havia de tenir sentit. I això implica inversió.” (TR)

- Optimització logística a través de col·laboracions.
 - Algunes partides de lloguer d'espais o serveis logístics van poder reduir-se gràcies a col·laboracions amb entitats afins, cosa que va alliberar recursos per reforçar l'acompanyament emocional, la validació col·lectiva de materials o la sistematització.
- Ampliació de tasques de sistematització.
 - El projecte va veure l'oportunitat de generar productes amb valor afegit (informes, materials reutilitzables, vídeos curts), cosa que va requerir redistribuir part del pressupost no executat en accions puntuals.

Aquestes reassignacions han estat curiosament documentades i justificades i, segons la pròpia ACCD, encaixen plenament amb el marge d'adaptació previst dins dels projectes d'EGiBDH.

Coherència entre la despesa i els valors del projecte

Una de les forteses més rellevants de la gestió econòmica del projecte és la seva coherència estratègica i política. Les decisions pressupostàries no només han buscat eficiència, sinó que han respost a valors com la cura, la participació real, la validació col·lectiva i la sostenibilitat dels impactes.

“Gestionar bé el pressupost no era gastar menys. Era gastar millor, d'acord amb el que el projecte volia defensar.” (TR)

En aquest sentit, la gestió pressupostària ha funcionat com una eina de transformació: s'ha invertit en processos que generen agència, materials que circulen més enllà del projecte, i vincles que tenen continuïtat.

També s'ha posat atenció a no caure en la “sobredimensió” de tasques que no aportaven valor estructural. Això ha permès concentrar els recursos en el que realment generava impacte, com la participació segura de les persones TD, la qualitat del relat i l'enfortiment comunitari.

Conclusions

El projecte ha demostrat una gestió pressupostària eficient, responsable i alineada amb els seus valors transformadors. S'ha complert el pressupost establert inicialment, però no de manera rígida: s'ha gestionat amb intel·ligència estratègica i capacitat d'adaptació, per tal de respondre millor a les realitats canviants i a les demandes emergents dels col·lectius implicats.

Les reassignacions internes han reforçat les àrees de més impacte, com la comunicació, la co-creació de continguts i la difusió amb valor polític. Aquesta manera de gestionar el pressupost posa en valor una eficiència no comptable, sinó estructural: és a dir, l'ús del pressupost com a instrument al servei de la justícia, la qualitat i l'agència col·lectiva.

Per tot això, es pot afirmar que la gestió econòmica ha estat no només correcta, sinó exemplar dins del marc de l'educació per la justícia global i els drets humans.

Quines han estat les implicacions dels recursos humans assignats respecte a l'eficiència del projecte?

Introducció

Aquest apartat analitza com l'assignació, organització i qualitat dels recursos humans ha influït en l'eficiència del projecte, tant en la seva execució tècnica com en la qualitat dels processos. Entenem els recursos humans no només com a “equips de treball”, sinó com a subjectes amb rols polítics, afectius i organitzatius, que sostenen dinàmiques de cura, incidència i transformació.

L'anàlisi s'elabora a partir de la documentació tècnica del projecte, l'informe final i les entrevistes en profunditat realitzades a persones TR implicades en coordinació, comunicació, formació i execució, aportant una lectura situada sobre les càrregues, els ritmes i la presa de decisions.

Composició de l'equip i estructura funcional

El projecte ha comptat amb un equip petit, però d'alt nivell de competència, polivalència i compromís. La seva estructura ha estat horitzontal i flexible, amb rols que han anat evolucionant segons les necessitats:

- Una coordinació global que ha combinat gestió tècnica, política i operativa.
- Figures expertes en comunicació, formació i continguts, assumint funcions múltiples.
- Col·laboracions puntuals (facilitadores, traductores, tècnics audiovisuals).
- Persones TD que han assumit rols co-productors en accions formatives i sensibilitzadores.

Aquest model d'equip ha afavorit una resposta àgil i coherent a les necessitats del projecte, però també ha generat una elevada càrrega per a les persones centrals del nucli tècnic.

“Teníem rols definits, però en realitat tothom feia una mica de tot. Era bonic, però també molt intens.” (TR)

Una eficiència basada en compromís, no en volum

Un dels aspectes més destacats del projecte ha estat la seva eficiència qualitativa: amb un equip reduït, s'ha aconseguit desplegar accions formatives, co-crear continguts, produir materials, fer acompanyament emocional i activar xarxes comunitàries. Aquest rendiment no es pot explicar només en termes de capacitat tècnica: ha estat possible gràcies a un compromís polític, afectiu i ètic molt alt.

“La confiança i el compromís entre nosaltres va fer possible coses que amb un altre equip no s'haurien pogut fer.” (TR)

Aquesta eficiència, però, té límits. S'ha sostingut gràcies a un sobre esforç voluntari de diverses persones de l'equip, que en diversos casos van excedir el temps formalment pressupostat, amb dedicació extra no remunerada.

“Hi havia un desajust clar entre el que es pressupostava i el que realment fèiem. Però no volíem deixar-ho a mitges.” (TR)

Tensions, límits i risc de sobreexplotació política

L'avaluació ha identificat diversos riscos estructurals en relació amb la gestió dels recursos humans:

- Solapament de rols: el mateix perfil gestionava relacions institucionals, coordinació tècnica, acompanyament a TD i tasques de seguiment.
- Falta de suport administratiu: certes tasques operatives (gestió de pressupost, contractació, justificació econòmica) van quedar molt concentrades en una sola persona.
- Càrrega emocional no prevista: la intensitat del projecte i la implicació en processos sensibles (violències institucionals, LGTBI-fòbia, refugi climàtic) van tenir un impacte afectiu no reconegut pressupostàriament.

Aquest escenari genera un risc clar: que l'eficiència s'assoleixi a costa del benestar i la sostenibilitat de les persones que sostenen el projecte.

“Cal parlar de sostenibilitat humana. Si ho tornem a fer igual, rebentem.” (TR)

Això no implica que el projecte hagi estat irresponsable, sinó que reflecteix un patró estructural del sector, on els equips petits, compromesos i formats políticament sostenen dinàmiques de gran impacte sense recursos humans proporcionals.

Una gestió humana amb mirada política i cura

Malgrat les tensions, cal destacar que la gestió dels recursos humans ha estat profundament curosa i horitzontal. L'equip ha prioritzat:

- Relacions de confiança, no jeràrquiques.
- Espais interns de comunicació fluida i gestió de conflictes.

- Protecció dels espais de validació i cures per a les persones TD.
- Capacitat d'aturar, revisar i adaptar processos segons necessitats humanes reals.

Aquesta manera de fer ha permès mantenir la coherència ètica del projecte, però també posa en relleu la necessitat de recursos estructurals que reconeguin aquest model de treball.

Conclusions

Els recursos humans han estat una peça clau per garantir l'eficiència i la qualitat del projecte. No només han permès complir objectius amb pocs mitjans, sinó que han activat processos d'alt impacte polític, simbòlic i emocional amb una cura extraordinària.

Ara bé, aquest model d'eficiència s'ha basat en una intensitat difícilment replicable sense posar en risc la salut, la continuïtat o la sostenibilitat de l'equip. És necessari reconèixer que la qualitat no pot dependre únicament de la militància o de la implicació personal, i que cal pressupostar i estructurar millor els recursos humans en projectes d'aquest tipus.

Per tant, la valoració global és altament positiva, però apunta a una línia clara de recomanació: cuidar més qui cuida, dimensionar millor qui sosté, i finançar no només les activitats, sinó les condicions de vida dignes de qui les fa possibles.

Són adequats els processos de seguiment intern de la intervenció per part d'ACSAR i de l'ACL?

Introducció

Aquest apartat analitza l'adequació dels mecanismes de seguiment intern desplegats durant el projecte, impulsats per ACSAR i l'ACL. Més enllà del control tècnic, s'avalua la capacitat d'aquest seguiment per garantir la coherència política, l'adaptació estratègica i la sostenibilitat ètica del procés.

L'avaluació es basa en la documentació oficial del projecte, la matriu, l'informe final, i les entrevistes amb membres de l'equip tècnic (TR), especialment figures de coordinació i comunicació. També s'ha considerat la trajectòria i rols diferenciats de les dues entitats en la governança del projecte i en la presa de decisions clau.

Un seguiment quotidià, estratègic i proper

El seguiment intern ha estat present al llarg de tot el cicle del projecte, articulats principalment a través de:

- Espais de coordinació informal però constants, amb reunions internes de seguiment, converses regulars i presa col·lectiva de decisions en temps real.
- Sistemes compartits de gestió de tasques, calendaris i arxius, que han facilitat la traçabilitat sense sobrecàrrega burocràtica.
- Mecanismes de revisió i ajust, especialment útils per incorporar demandes emergents o reorganitzar calendaris segons la realitat del context.

Aquest model de seguiment no ha estat intensament formalitzat (amb informes mensuals o indicadors rígids), però ha estat extremadament funcional, polititzat i eficient. El seu valor no ha estat la seva "estructura", sinó la seva capacitat d'acompanyar els processos amb flexibilitat, escolta i capacitat crítica.

"No teníem un sistema de seguiment pesat, però sí un seguiment constant, atent i coherent amb el que volíem fer." (TR)

El valor estratègic del partenariat entre ACSAR i ACL

Una de les fortaleses més rellevants del projecte ha estat el model de co-governança entre ACSAR i l'ACL, basat en la complementarietat real, el respecte mutu i la legitimitat compartida.

- Rols diferenciats però sinèrgics.
 - ACSAR ha assumit la coordinació operativa, tècnica i administrativa, posant al servei del projecte la seva capacitat de gestió, experiència en educació transformadora i vincles institucionals.
 - L'ACL ha contribuït en la lectura política situada d'ACSAR, vinculada a la realitat de les persones migrades, racialitzades i LGTBIQ+, oferint criteris per garantir la coherència amb els marcs de drets i decolonials.

“No era una entitat subcontractada, ni una entitat de suport. L'ACL ha estat part del projecte des de la mirada política.” (TR)

Aquest model ha evitat relacions verticals o merament operatives, generant un espai on la gestió ha estat també un exercici de corresponsabilitat política.

Seguiment com a pràctica política

El seguiment intern ha estat entès com una pràctica de cura del procés, més que com una eina de control. Això s'ha traduït en:

- Espais de reflexió estratègica compartida, especialment en moments clau (revisió de continguts, orientació de materials, relació amb institucions).
- Revisió constant de la coherència discursiva i política del projecte, especialment quan apareixien tensions amb el context institucional o amb els tempos de producció.
- Acompanyament a l'equip tècnic i a les persones TD, vetllant per la seguretat, el respecte i el confort emocional en moments de sobrecàrrega o exposició.
- Sistematització formal del seguiment (actes, informes interns, minutes), permetent la traçabilitat futura.

“Hi havia una supervisió real, però no en el sentit clàssic. Era una supervisió política: vetllar perquè el projecte fos el que havia de ser.” (TR)

Aquest model ha permès mantenir la qualitat política de la intervenció, protegint-ne l'essència transformadora sense caure en rigidesa ni jerarquitització.

Límits i reptes

Tot i els resultats positius, s'han identificat alguns límits:

- Saturació de l'equip tècnic: la intensitat del projecte va dificultar espais de seguiment més estructurats amb les dues entitats conjuntament, especialment a la fase final.
- Dependència de vincles interpersonals: el seguiment va funcionar gràcies a relacions de confiança molt consolidades, però caldria estructurar millor aquests espais per garantir continuïtat institucional.

Conclusions

Els mecanismes de seguiment intern impulsats per ACSAR i l'ACL han estat adequats, efectius i profundament coherents amb l'enfocament polític del projecte. No s'han basat en la supervisió vertical ni en la fiscalització burocràtica, sinó en la corresponsabilitat, la confiança i la cura col·lectiva del procés.

El model de co-lideratge entre ambdues entitats ha estat una de les claus d'èxit del projecte, i constitueix una bona pràctica a destacar: no només per com s'han repartit les tasques, sinó per com han compartit sentit, orientació i responsabilitat política.

De cara a futures intervencions, seria recomanable formalitzar alguns d'aquests espais de seguiment compartit, dotar-los de recursos específics i sistematitzar els aprenentatges, per tal de reforçar el que ja funciona i garantir-ne la sostenibilitat organitzativa.

Podem concloure que l'Eficiència del projecte és ALTA

F. Conclusions

F.1. Pertinència

El conjunt de l'avaluació permet afirmar amb claredat que el projecte ha estat altament pertinent, contextualitzat i estratègicament ben fonamentat. Tant el seu disseny com l'execució han mostrat una correspondència coherent i respectuosa amb les necessitats, demandes i prioritats de les persones TD, així com una clara alineació amb els marcs estratègics de l'EpJG i de l'EGiBDH, així com amb les prioritats de l'ACCD.

Els objectius i accions s'han construït des de l'escolta activa, amb capacitat de traduir les realitats estructurals en accions transformadores. Les persones participants —especialment les TD— han percebut el projecte com un espai de reconeixement, incidència i agència política, trencant amb relats assistencialistes i victimistes.

S'ha evidenciat una voluntat clara d'ampliar la mirada i el concepte de refugi, incorporant col·lectius habitualment invisibilitzats i noves àrees d'intervenció (refugi climàtic, apatridia, persecució per identitat de gènere, joves racialitzats, etc.). Aquesta ampliació no ha estat oportunista, sinó coherent, arrelada i curosament sostinguda.

A més, el projecte ha mostrat una gran capacitat d'adaptació a un context canviant, tant a nivell polític com institucional. Els ajustos realitzats durant el procés han estat percebuts com encertats, participatius i coherents amb l'enfocament de drets.

Finalment, destaca la seva connexió real amb el context territorial: ha sabut llegir i incorporar les prioritats locals, teixir aliances amb altres iniciatives existents i evitar la duplicació d'esforços, reforçant així una cultura de la cooperació basada en el respecte, la complementarietat i la sostenibilitat.

En definitiva, aquest projecte no només ha estat pertinent en la seva formulació, sinó que ha demostrat, en la pràctica, una manera de fer EpJG fonamentada en el reconeixement, la flexibilitat, la interseccionalitat i el compromís polític amb els drets humans.

F.2. Participació

L'avaluació demostra que el projecte ha promogut una cultura participativa profunda, real i transformadora, especialment en les fases d'execució i d'avaluació. Si bé la formulació inicial no va incloure un procés estructurat de co-disseny, aquesta mancança es va veure compensada per una forta orientació escoltadora i la incorporació de demandes expressades en processos previs i en xarxes ja actives.

Les persones TD han estat reconegudes com a agents amb capacitat de proposta, validació i incidència real, i no només com a participants passives o testimonis. Aquesta participació ha estat curosament dissenyada per revertir barreres estructurals i garantir la seguretat emocional, el respecte pels ritmes individuals i l'autodefinició del grau d'exposició.

Els canals participatius han estat eficaços, flexibles i políticament significatius, facilitant processos de co-creació, espais de reconeixement mutu i vincles sostinguts entre col·lectius diversos. A més, el projecte ha generat condicions reals perquè aquesta participació es projecti cap a altres àmbits de la vida social, reforçant l'agència col·lectiva, l'autoorganització i la continuïtat de les veus implicades en espais comunitaris, institucionals o acadèmics.

En definitiva, la participació no ha estat un complement, sinó un dels eixos centrals de l'enfocament de drets i justícia global del projecte, esdevenint una pràctica exemplar de co-responsabilitat, co-creació i reconeixement.

F.3. Eficàcia

L'anàlisi detallada de l'eficàcia del projecte confirma que els OG i OE han estat assolits plenament, i sovint amb un nivell de qualitat, profunditat i impacte que supera les previsions inicials.

Els resultats formulats a la matriu —increment del coneixement crític, participació activa de persones TD, i sensibilització transformadora de la ciutadania— s'han traduït en accions concretes, ben executades i altament significatives. A més, les actuacions han estat coherents amb el marc estratègic proposat, amb una lògica narrativa sòlida, i una mirada transversal feminista i interseccional ben integrada.

L'eficàcia del projecte no només ha estat tècnica, sinó també simbòlica, política i emocional. Les activitats han esdevingut espais de transformació on s'han trencat jerarquies, activat veus històricament silenciades, i generat discursos nous amb capacitat d'incidència. L'ús posterior dels materials, l'extensió no prevista de les col·laboracions, i la consolidació de vincles entre les persones participants evidencien una eficàcia que va molt més enllà del que pot captar una matriu.

També s'ha constatat una capacitat real del projecte d'adaptar-se i respondre a les tensions i possibilitats del context, així com una lectura estratègica dels moments socials, polítics i institucionals per fer créixer l'impacte.

F.4. Impacte

L'avaluació evidencia que el projecte ha generat impactes significatius, profunds i sostinguts en els diferents col·lectius implicats, especialment en les persones TD, però també en actors comunitaris, professionals i organitzacions socials.

L'estratègia utilitzada ha estat plenament adequada als objectius i al context, i ha permès un enfocament transformador basat en la co-creació, el reconeixement de sabers situats i l'activació de l'agència política dels col·lectius protagonistes. El projecte ha estat percebut com un espai real de reflexió crítica, capacitat d'incidència i reconstrucció de la narrativa sobre asil, refugi i drets humans.

Els resultats no s'han limitat a l'àmbit intern de les activitats: s'ha produït un increment de consciència crítica, una ampliació de la participació en altres espais socials i una circulació dels materials generats que ha tingut incidència real en entorns educatius, institucionals i comunitaris.

A més, han emergit impactes positius no previstos, com la consolidació de vincles col·lectius, l'ampliació de la legitimitat de certs discursos, o el desplaçament de rols simbòlics en les persones implicades. Els pocs impactes negatius identificats han estat puntuals, gestionats amb responsabilitat, i lligats a processos emocionals profunds que el mateix projecte ha sabut cuidar i acompanyar.

Finalment, l'enfocament apoderador del projecte ha estat estructural, intencionat i sostingut, afavorint la continuïtat d'aliances, processos d'autonomia i capacitat d'incidència social i política, tant individual com col·lectiva.

F.5. Eficiència

L'avaluació mostra que el projecte ha estat altament eficient, tant des del punt de vista operatiu com estratègic. Tot i disposar de recursos limitats, l'equip impulsor ha sabut optimitzar temps, pressupost i esforços humans, sense comprometre en cap moment la qualitat política, la coherència ètica ni l'enfocament de drets.

- El cronograma s'ha respectat, amb petits ajustos vinculats a la cura dels processos participatius i a la qualitat dels materials.
- El pressupost s'ha executat de forma rigorosa, amb reassignacions internes estratègiques per reforçar línies prioritàries com la comunicació o la sistematització.
- Els recursos humans han estat dimensionats amb intel·ligència, però sostinguts per un nivell altíssim d'implicació i entrega, que caldria reconèixer i protegir millor de cara a la sostenibilitat futura.

- El seguiment intern ha estat funcional, relacional i coherent amb els valors del projecte, i s'ha fonamentat en un model de co-governança entre ACSAR i ACL que ha esdevingut una de les grans fortaleces de la intervenció.

Aquesta eficiència no ha estat entesa com a simplificació ni com a retall de recursos, sinó com la capacitat de fer més i millor, amb menys, i sense traïr els principis polítics del projecte.

G. Lliçons apreses

G.1. Pertinència

- La pertinència neix de l'escolta real: el projecte ha demostrat que escoltar activament —i incorporar aquesta escolta a la planificació, execució i avaluació— genera legitimitat, compromís i impacte transformador. La co-creació no pot ser simbòlica: ha de ser pràctica i efectiva.
- Flexibilitat no vol dir improvisació, sinó responsabilitat contextual: l'adaptabilitat mostrada davant canvis polítics i socials ha estat clau per mantenir la rellevància del projecte. La flexibilitat, quan està vinculada a l'enfocament de drets, esdevé una eina pedagògica i política.
- El valor transformador rau en la mirada estructural i en la veu pròpia: posar les causes del desplaçament al centre, així com reconèixer la pluralitat de les experiències migratòries, ha permès abordar no només la realitat, sinó els marcs que la perpetuen. El coneixement situat de les persones TD ha estat un actiu fonamental.
- Ampliar el concepte de refugi i desplaçament és clau per abordar noves vulneracions: incorporar temàtiques com el refugi climàtic, l'apatridia o la persecució LGTBIQ+ ha permès visibilitzar formes de vulneració sovint excloses. Aquesta ampliació conceptual ha estat ben rebuda i necessita continuïtat.
- L'articulació amb el territori reforça l'impacte: el projecte no ha anat sol sinó que ha sumat, ha complementat i ha evitat duplicacions. Aquesta capacitat d'incidir sense desplaçar altres iniciatives ha estat una de les claus del seu reconeixement.

G.2. Participació

- La participació real requereix temps, cura i flexibilitat: els espais participatius més transformadors han estat aquells que han incorporat el temps per escoltar, adaptar-se i construir de manera horitzontal, més enllà dels terminis formals de projecte.
- L'agència s'actua quan la paraula té valor polític: quan les persones TD poden no només parlar, sinó decidir què es diu i com es diu, es genera un canvi simbòlic que transforma la manera de participar en altres espais socials i polítics.
- La diversitat no es garanteix amb presència, sinó amb condicions: el projecte ha mostrat que cal anar més enllà de la representació formal, i que és clau assegurar les condicions reals de participació segons contextos de vida, llengua, cures, salut emocional o situació administrativa.
- La participació no és neutra, sinó que és política: l'enfocament participatiu del projecte ha estat explícitament antiracista, feminista i decolonial. Aquest posicionament ha facilitat que els espais no fossin extractius, sinó llocs de reconstrucció narrativa i apoderament col·lectiu.
- La continuïtat importa: l'impacte més valuós de la participació ha estat la seva capacitat de perdurar més enllà del projecte, generant processos propis, vincles i aliances que continuen actius després de la seva finalització.

G.3. Eficàcia

- La co-creació amb persones TD incrementa l'eficàcia i la legitimitat: quan les activitats es dissenyen amb protagonisme real de les persones directament afectades, els resultats són més profunds, sostenibles i transformadors.
- La perspectiva de gènere, si s'integra des de l'inici, no fragmenta sinó enriqueix: l'abordatge interseccional ha permès parlar de refugi, asil i migració d'una manera molt més complexa i representativa.
- Els processos de validació i cura són part del resultat: espais de retorn, revisió col·lectiva i acompanyament emocional no són un afegit: són clau per garantir eficàcia ètica i transformadora.
- Els materials que generen discurs són més eficaços que els que només informen: quan el contingut és polític, situat i legitimat, circula, s'apropia i es multiplica.

G.4. Impacte

- L'impacte real sovint va més enllà del que es pot planificar: els canvis més profunds —en consciència, rols o legitimitat discursiva— no sempre es poden anticipar, però sorgeixen quan hi ha escolta real, cura i flexibilitat.
- Els projectes transformadors generen efectes simbòlics potents: el reconeixement de la veu pròpia com a font de saber i incidència pot tenir un efecte multiplicador molt superior a qualsevol indicador convencional.
- L'apoderament no és una conseqüència, sinó una aposta estratègica: quan el projecte ho entén així —i hi dedica recursos, espais i metodologia—, les persones participants no només s'hi impliquen, sinó que també s'hi reconeixen com a agents polítics.
- Els impactes col·lectius són clau per a la sostenibilitat: els vincles generats entre col·lectius, entitats i persones són sovint el llegat més potent d'un projecte. No cal inventar xarxes: cal alimentar les que ja existeixen.
- L'impacte més transformador no sempre és visible a curt termini: algunes de les conseqüències més potents —com canvis en trajectòries, discursos o autoimatge política— apareixen a mig o llarg termini, i caldria fer-ne seguiment qualitatiu.

G.5. Eficiència

- L'eficiència transformadora requereix més que compliment tècnic: el que ha donat sentit al projecte no ha estat només fer el que tocava, sinó fer-ho cuidant, escoltant i ajustant-se als ritmes humans i polítics.
- Un pressupost pot ser una eina política si s'executa amb intenció estratègica: redistribuir partides per reforçar la veu de les persones participants o garantir la qualitat simbòlica dels materials és una manera d'exercir eficiència amb sentit.
- Els equips petits poden ser molt eficients, però no il·limitats: l'alt rendiment del projecte ha estat possible per la militància i el compromís personal. Aquest model no pot repetir-se sense reforços estructurals.
- El seguiment és més eficaç quan és relacional i compartit: els vincles de confiança i la complicitat política entre entitats han estat més útils que qualsevol sistema formal de control. Això no vol dir que no calgui estructurar-ho millor.
- El co-lideratge entre entitats no només és viable, sinó desitjable: el model ACSAR–ACL ha estat un exemple d'eficiència política i tècnica a la vegada, i marca una línia a seguir per a futurs projectes en xarxa.

H. Recomanacions

H.1. Pertinència

- Consolidar processos de participació des del disseny inicial: implicar persones TD, TR i TO des del moment de la formulació no només millora la pertinència, sinó que reforça la qualitat i sostenibilitat del projecte. Cal seguir apostant per espais de governança compartida i de co-creació de continguts.
- Incloure mecanismes estructurats d'adaptació contínua: establir sistemes de seguiment i feedback que permetin detectar canvis en temps real i ajustar respostes. La flexibilitat ha de ser sistematitzada i reconeguda com a indicador de qualitat, no com a excepció.
- Continuar aprofundint en enfocaments interseccionals emergents: cal donar més espai a temàtiques encara poc tractades, com el desplaçament intern dins el territori (per racisme o violències masclistes), o la situació de persones joves racialitzades nascudes aquí que viuen persecució institucional.
- Evitar sobrecàrrega i generar condicions de cura: el compromís i la participació real de col·lectius en situació de vulnerabilitat requereixen temps, espais segurs i recursos adaptats. Cal tenir-ho present en el calendari, pressupost i metodologia.
- Reforçar el reconeixement polític i institucional del saber generat: els materials, informes i processos de reflexió generats han tingut un alt valor analític i polític. Cal assegurar que es comparteixin amb institucions, universitats i espais de decisió per incidir en polítiques públiques.

H.2. Participació

- Co-dissenyar des de l'inici amb actors diversos: establir processos de formulació col·lectiva, amb participació vinculant de TD, TR i TO des del moment inicial, per garantir coherència i legitimitat des del disseny.
- Formalitzar canals de participació horitzontals i segurs: crear estructures que garanteixin la paraula, però també l'escolta, el retorn i la possibilitat de decidir. Assegurar que la participació no sigui només consultiva, sinó realment activa i transformadora.
- Preveure recursos específics per eliminar barreres estructurals: incloure en el pressupost i el calendari partides i mesures per garantir accessibilitat (traducció, cura infantil, transport, acompanyament emocional o digitalització).
- Enfortir espais mixtos i aliances entre col·lectius: afavorir l'encreuament d'experiències (TD-TR-TO) en condicions d'igualtat, cuidant les dinàmiques de poder, i facilitant el reconeixement mutu.
- Fer seguiment de la participació més enllà del projecte: incorporar indicadors que permetin mesurar l'impacte a llarg termini de la participació en la vida comunitària, professional o política de les persones implicades.

H.3. Eficàcia

- Mantenir i reforçar l'enfocament de co-creació i validació col·lectiva en futures intervencions: tot per garantir espais on les persones TD decideixin no només què explicar, sinó com i per què.
- Consolidar l'ús de les teories feministes i interseccional: com a marc no només analític sinó també metodològic, amb cura per les experiències, les vulnerabilitats i les potències situades.
- Fer un ús estratègic dels materials generats per prolongar-ne l'impacte: permetrà aprofitar les aliances creades amb universitats, entitats i institucions.

- Incloure des del disseny inicial recursos per a l'acompanyament emocional: també inclou la cura de les persones implicades i la sostenibilitat de la seva participació en espais públics.
- No limitar-se a “complir la matriu”: construir projectes que llegeixin i transformin el context. L'eficàcia més potent és la que connecta necessitats reals, discurs crític i capacitat d'acció col·lectiva.

H.4. Impacte

- Incloure sistemes de seguiment dels impactes a mitjà termini: preveure espais o moments posteriors al projecte per detectar canvis emergents i donar continuïtat a processos iniciats.
- Aprofundir en la transferència de materials i sabers: garantir que les eines, metodologies i recursos creats siguin fàcilment reutilitzables per part d'entitats, col·lectius i administracions.
- Reforçar l'acompanyament emocional i simbòlic: generar estructures de cura col·lectiva per a les persones que comparteixen relats personals o que assumeixen rols públics, evitant la sobreexposició.
- Reconèixer i multiplicar el rol dels agents comunitaris: apostar per processos on les persones destinatàries esdevinguin, des del principi, formadores, referents o dinamitzadores, trencant amb lògiques verticals.
- Documentar bones pràctiques d'impacte simbòlic i narratiu: sistematitzar i compartir casos d'èxit on el canvi de relat o l'agència simbòlica hagi tingut un efecte concret en la transformació social o institucional.

H.5. Eficiència

- Incloure temps i recursos específics per a seguiment i avaluació interna: això permetrà no sobrecarregar l'equip i garantir espais de reflexió col·lectiva, documentació i revisió contínua del sentit del projecte.
- Pressupostar adequadament la sostenibilitat humana dels equips: incorporar recursos per a cures, descans, coordinació i compensació adequada a les càrregues reals de treball.
- Formalitzar espais de seguiment entre entitats sense perdre la flexibilitat: reforçar la relació política entre organitzacions amb sistemes que permetin traçabilitat i continuïtat, però sense burocratitzar.
- Invertir en comunicació amb valor polític, no només difusió: donar continuïtat a la producció de materials de qualitat, validats, contextualitzats i útils per a l'activisme, la incidència i la transformació educativa.
- Documentar i compartir bones pràctiques de co-governança i eficiència amb valors: compartir models d'organització i seguiment com el d'aquest projecte pot enriquir el sector i inspirar altres iniciatives d'educació transformadora.